

T.C. TİCARET
BAKANLIĞI

EKONOMİK GÖRÜNÜM

Mayıs 2020

Son Güncelleme Tarihi: 15.06.2020

Not: Sunumda yer verilen veri, görüş ve değerlendirmeler, hiçbir kişi, kurum veya kuruluşa herhangi bir taahhüt içermemekte olup sadece bilgi amaçlıdır.

A- MAKROEKONOMİK GELİŞMELER.....	3
B- MAKROEKONOMİK GÖRÜNÜM.....	21
C- DIŞ TİCARETTE GELİŞMELER	27
1) MAL TİCARETİ.....	28
2) HİZMETLER TİCARETİ.....	42
D- YATIRIM ORTAMI ve YABANCI SERMAYE	48
E- SERBEST BÖLGELER.....	54
F- İKİLİ, BÖLGESEL, ÇOKLU ve ÇOK TARAFLI TİCARET	59

T.C. TİCARET
BAKANLIĞI

A-MAKROEKONOMİK GELİŞMELER

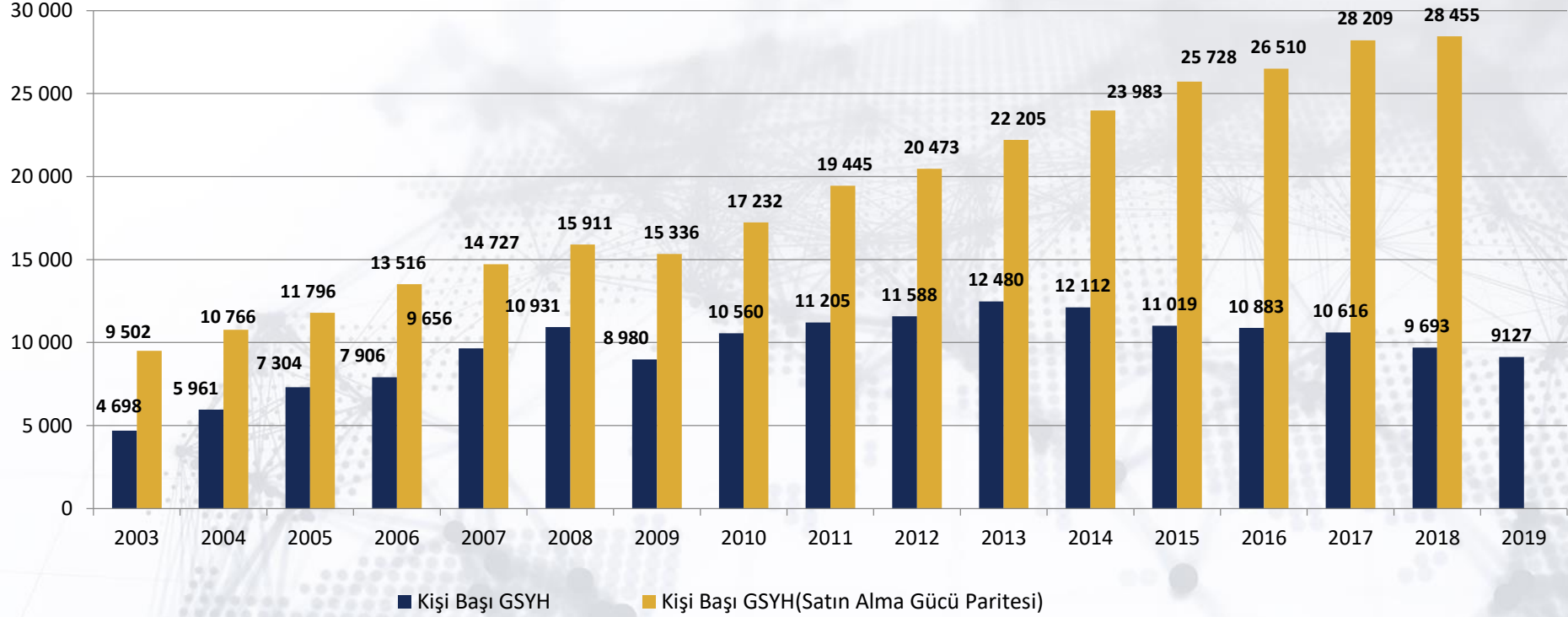
Temel Ekonomik Göstergeler

	2000	2010	2015	2016	2017	2018	2019
GSYH ARTIŞI, 2009 Fiyatlarıyla, %	6,6	8,5	6,1	3,2	7,5	2,8	0,9
GSYH, Cari Fiyatlarla, Milyar TL	171	1.160	2.339	2.609	3.111	3.724	4.280
GSYH, Cari Fiyatlarla, Milyar \$	272	772	862	863	853	789	754
NÜFUS, Bin Kişi, Yıl Ortası	64.269	73.142	78.218	79.278	80.313	81.407	82.579
KİŞİ BAŞINA GSYH, Cari Fiyatlarla, \$	4.229	10.560	11.019	10.883	10.616	9.693	9.127
İHRACAT (ÖTS, F.O.B.), Milyon \$	27.775	113.883	143.839	142.530	156.993	167.921	171.481
İHRACAT(ÖTS)/GSYH,%	10,2	14,7	16,7	16,5	18,4	21,3	22,8
İTHALAT (ÖTS, C.I.F.), Milyon \$	54.503	185.544	207.234	198.618	233.800	223.047	202.703
İTHALAT(ÖTS)/GSYH, %	20,1	24,0	24,0	23,0	27,4	28,3	26,9
İHRACATIN İTHALATI KARŞILAMA ORANI (% , ÖTS)	51,0	61,4	69,4	71,8	67,1	75,3	84,6
SEYAHAT GELİRLERİ, Milyar \$	7,6	22,6	26,6	18,7	22,5	25,2	29,8
DOĞRUDAN YABANCI YATIRIMLAR (GİRİŞ), Milyar \$	1,0	9,1	19,3	13,9	11,1	13,0	8,4
CARİ İŞLEMLER DENGESİ/GSYH, %	-3,7	-6,1	-4,5	-3,8	-5,6	-3,4	0,22
İŞGÜCÜNE KATILMA ORANI, %		46,5	51,3	52,0	52,8	53,2	53,0
İŞSİZLİK ORANI, %		11,1	10,3	10,9	10,9	11,0	13,7
İSTİHDAM ORANI, %		41,3	46,0	46,3	47,1	47,4	45,7
TÜFE, (On iki aylık ortalamalara göre değişim) (%)		8,6	7,7	7,8	11,1	16,3	15,2

Kaynak: TÜİK, TCMB

Kişi Başı Düşen GSYH, ABD Doları

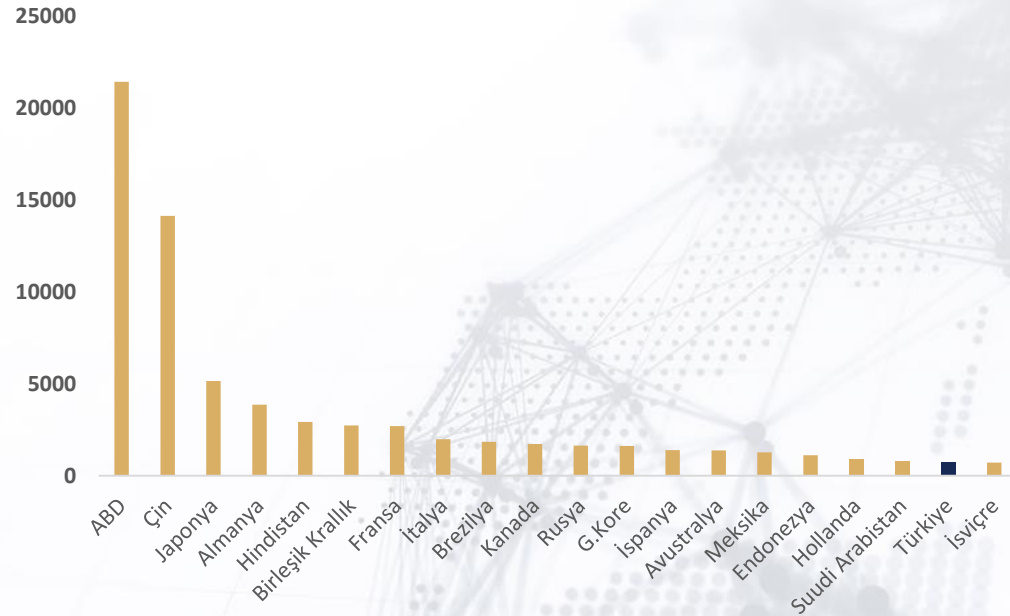
Kaynak: TÜİK

- Kişi başı Gayri Safi Yurt İçi Hasıla (GSYH), 2019 yılında, 2002 yılına göre yaklaşık 2,5 katına çıkarak 3.581 dolardan 9.127 dolara yükselmiştir.
- Satın Alma Gücü Paritesine (SGP) göre, 2018’de kişi başı GSYH, 28.455 dolara yükselmiştir.

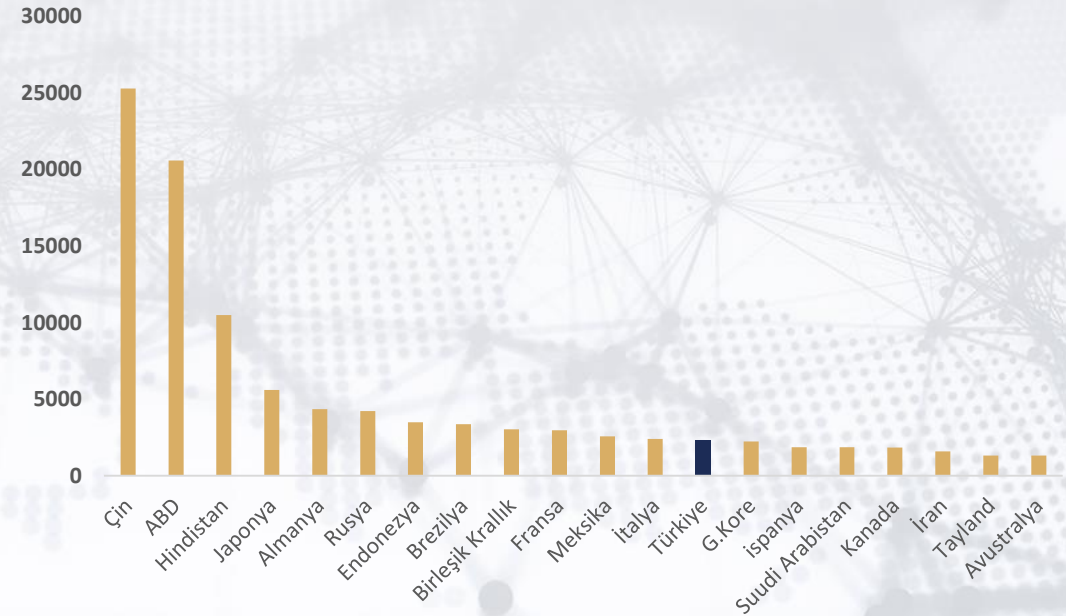
Dünya'nın En Büyük 20 Ekonomisi (Cari ve Satın Alma Gücü Paritesine (SGP) Göre GSYH)

GSYH (Cari) Milyar \$

Kaynak: TÜİK, IMF

GSYH (SGP) Milyar \$

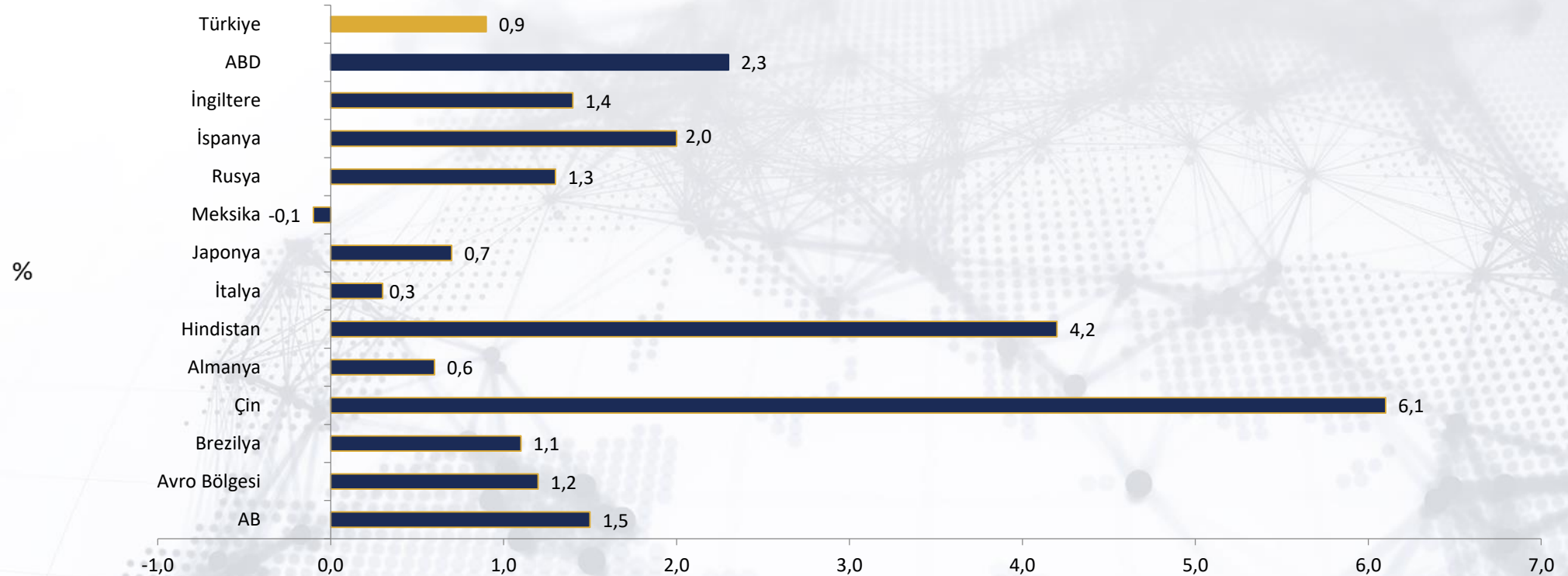

Kaynak: IMF

➤ 2019 yılı itibarıyla cari GSYH sıralamasına göre Türkiye, Dünya'nın 19., Avrupa'nın 7. büyük ekonomisidir.

Başlıca Bölgeler ve Ülkeler İtibarıyla GSYH Artışları (2019)

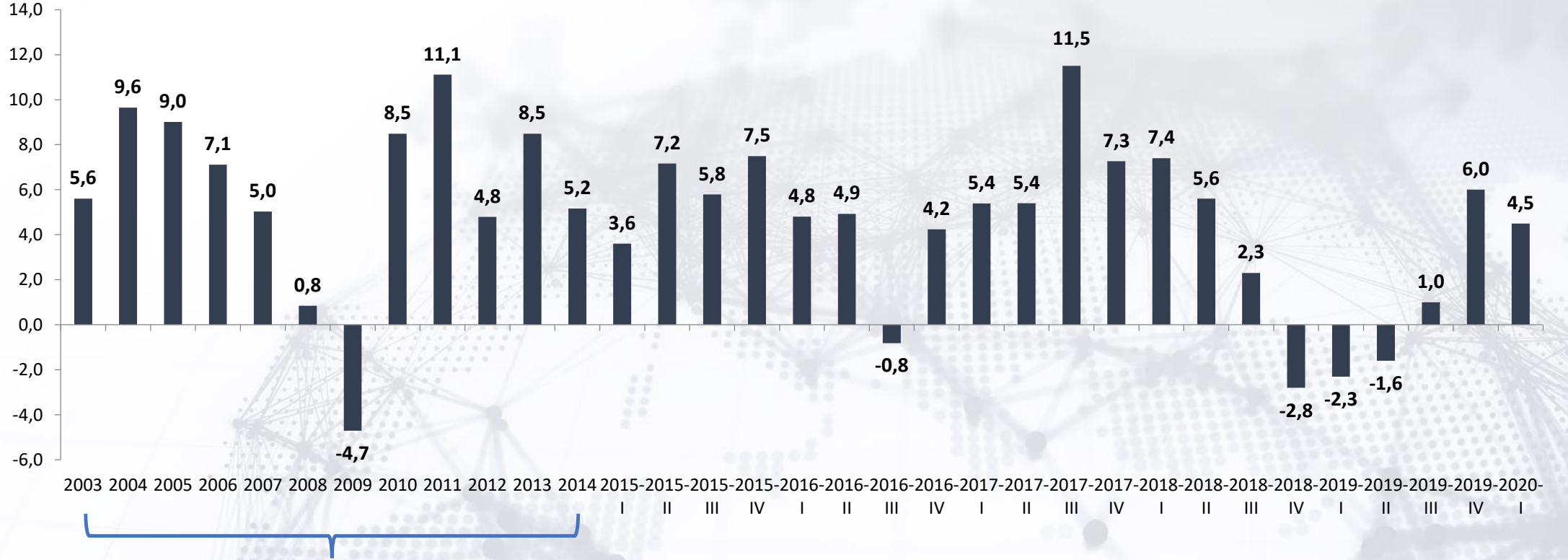

Kaynak: TÜİK, IMF, Eurostat

➤ Türkiye ekonomisi 2019 yılında %0,9 oranında büyümüştür.

Dönemler İtibarıyla GSYH Büyüme Oranları (%)

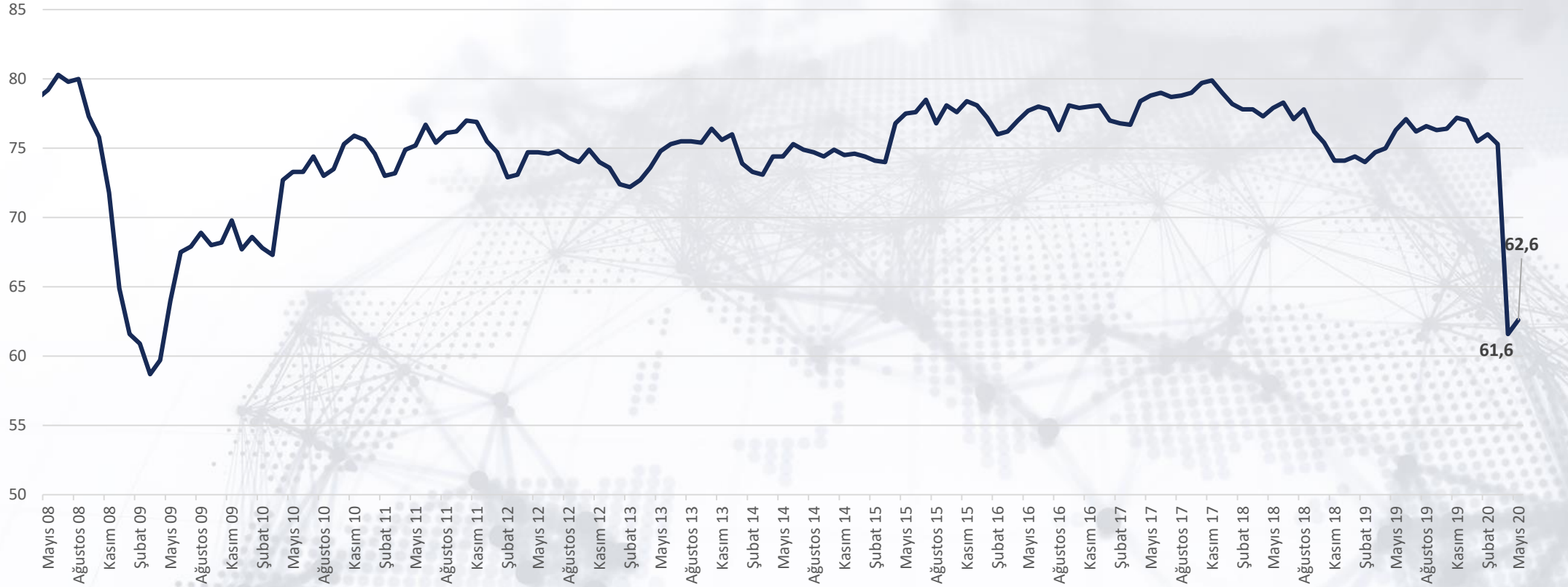
Kaynak: TÜİK

Yıllık Artışlar

- Türkiye ekonomisi 2020 yılının ilk çeyreğinde geçen yılın aynı dönemine göre %4,5 oranında büyümüştür.
- 2003-2019 döneminde ise Türkiye ekonomisinde yıllık ortalama %5,2 oranında büyüme kaydedilmiştir.

İmalat Sanayi Kapasite Kullanım Oranı (%)

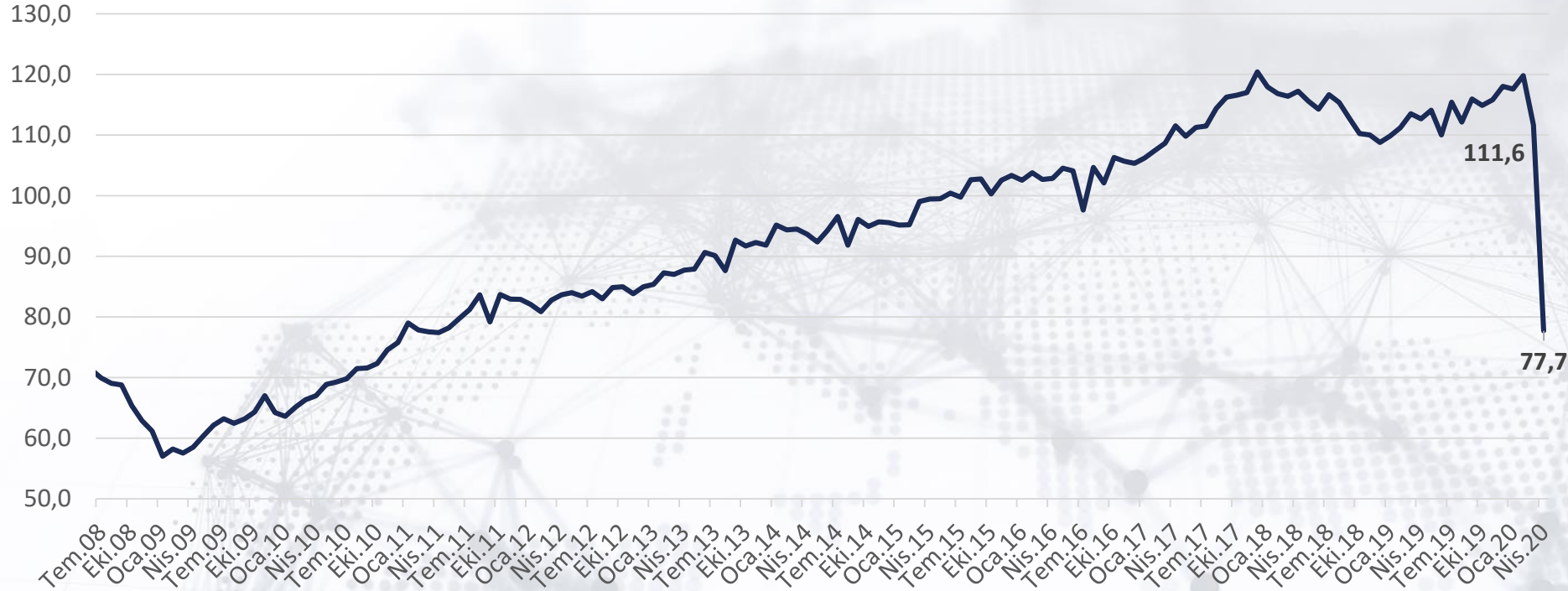

Kaynak: TCMB

- 2020 yılı Mayıs ayında, İmalat Sanayi Kapasite Kullanım Oranı; bir önceki aya göre 1,0 puan artış, bir önceki yılın aynı ayına göre ise 13,7 puan azalış göstererek %62,6 seviyesinde gerçekleşmiştir.

Sanayi Üretim Endeksi* (SÜE)

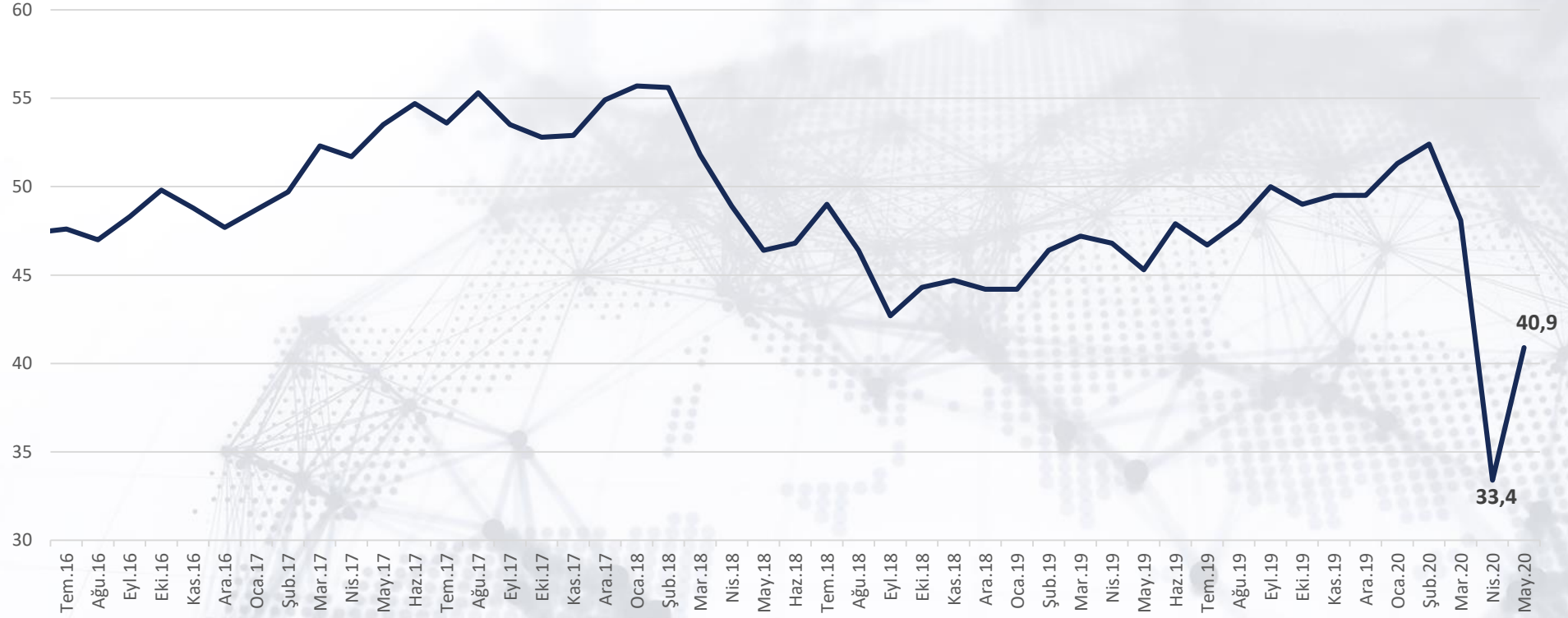
Kaynak: TÜİK

- Mevsim ve takvim etkisinden arındırılmış SÜE 2020 yılı Nisan ayında bir önceki aya göre %30,4 oranında, takvim etkisinden arındırılmış SÜE ise bir önceki yılın aynı ayına göre %31,4 oranında azalmıştır.

*Mevsimsellikten Arındırılmış Endeks (2015=100)

Satın Alma Yöneticileri Endeksi (PMI)

Kaynak: Markit Economics

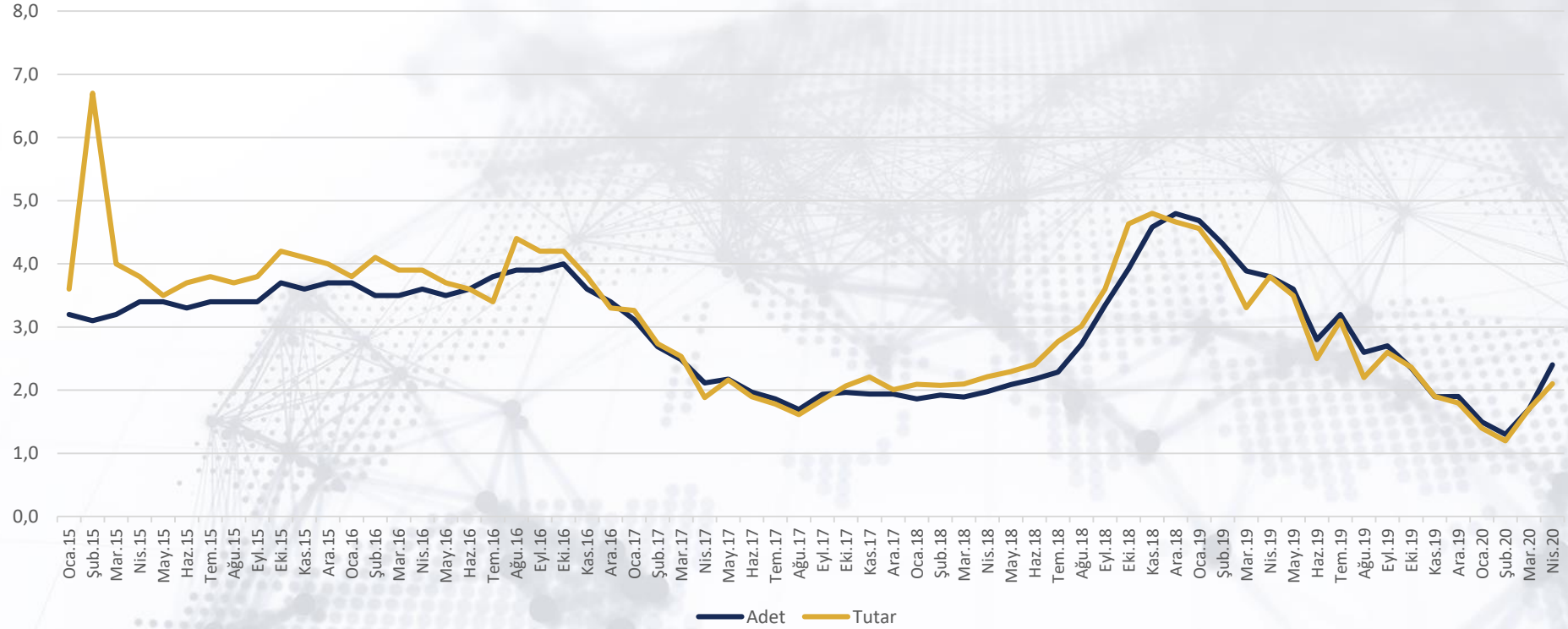
- PMI, 2020 yılı Mayıs ayında bir önceki aya göre 7,5 puan artış göstermiş olup, 40,9 değeri ile eşik değerin altında gerçekleşmiştir.

* Endeks değerinin 50'nin üzerinde olması artışı, altında olması düşüşü göstermektedir.

Karşılıksız Çek Oranları

Karşılıksız İşlemi Yapılan Çekler / Bankalara İbraz Edilen Çekler (%)

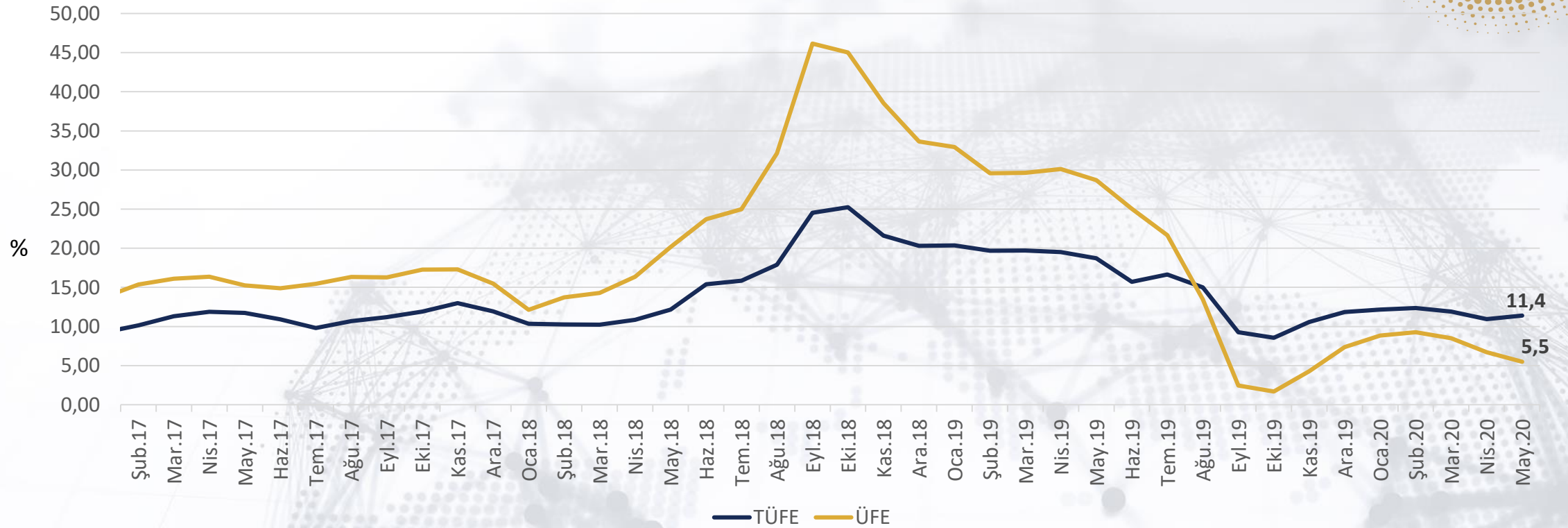

Kaynak: Türkiye Bankalar Birliği

- 2020 yılı Nisan ayında “karşılıksız” işlemi yapılan çek adedinin bankalara ibraz edilen çekler içerisindeki oranında ve “karşılıksız” işlemi yapılan çeklerin tutar olarak toplam içerisindeki oranında artış yaşanmıştır.

Enflasyondaki Gelişmeler*

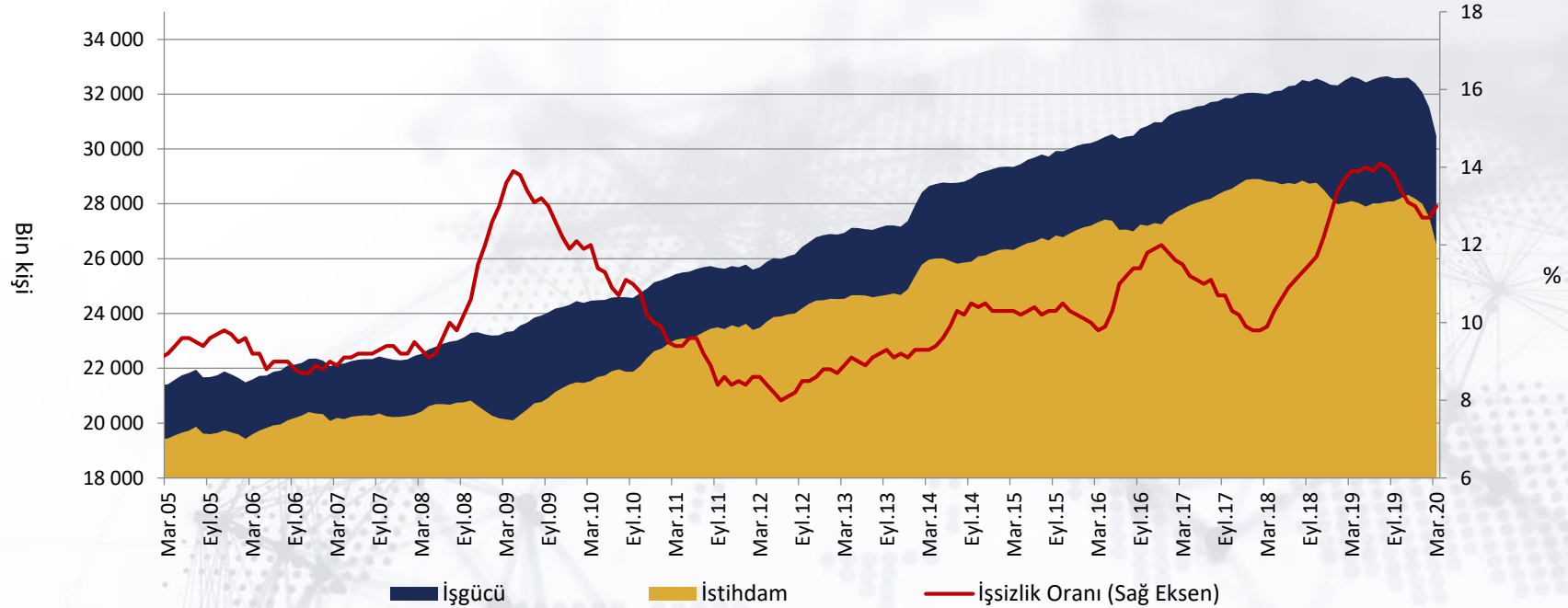
Kaynak: TÜİK

- 2020 yılı Mayıs ayında, bir önceki yılın aynı ayına göre, TÜFE’de %11,4 oranında, Yİ-ÜFE’de ise %5,5 oranında artış gerçekleşmiştir.

*Endeks (2003=100)

İşgücü Piyasasındaki Gelişmeler

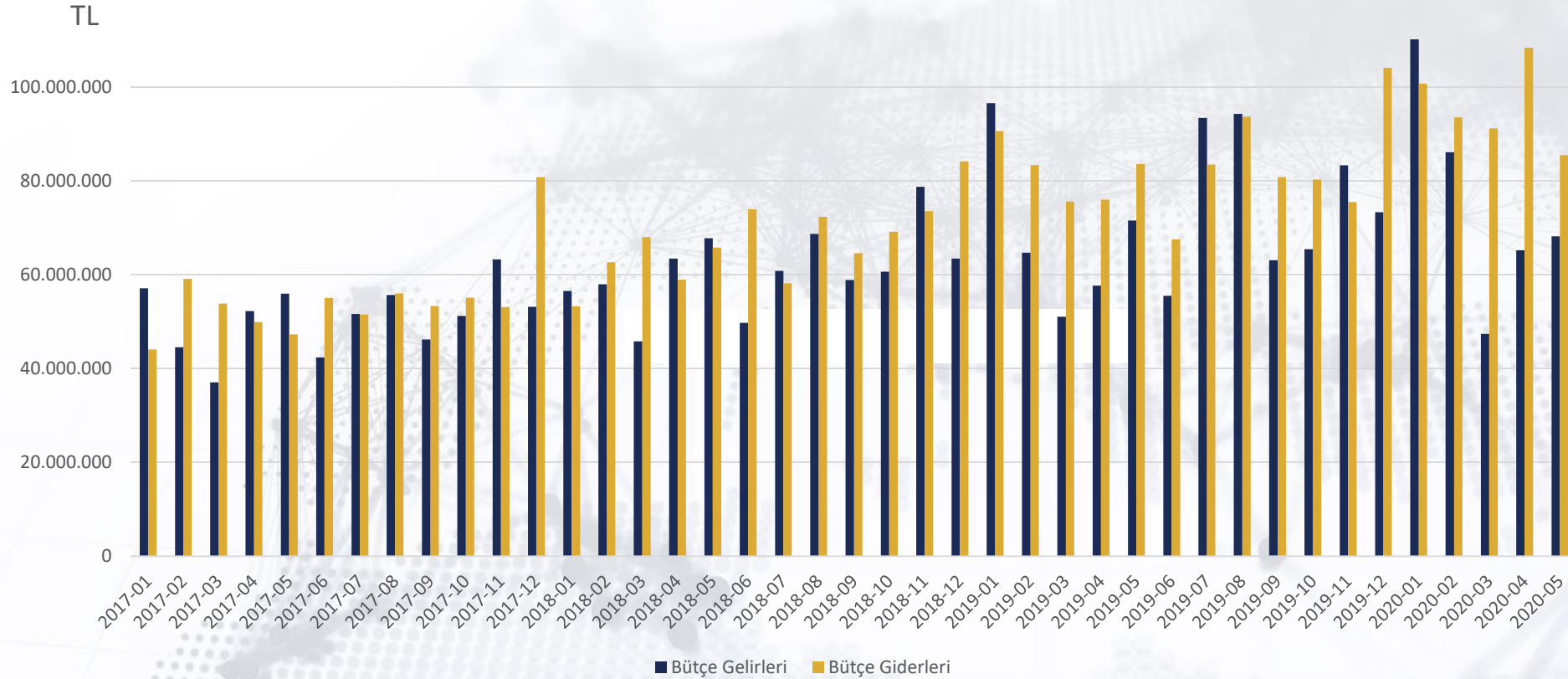
Kaynak: TÜİK

Not: Mevsimsel Düzeltilmiş Veriler

- 2020 yılı Mart döneminde işsizlik oranı %13,2 iken; mevsim etkisinden arındırılmış işsizlik oranı %13,0 düzeyinde gerçekleşmiştir.
- Mevsimsellikten arındırılmış işsizlik oranı ABD'de %4,4 (Mart), AB(27)'de %6,6 (Nisan), Avro Bölgesi'nde %7,3 (Nisan), Almanya'da %3,5 (Nisan), Fransa'da %8,7 (Nisan) ve İtalya'da %6,3 (Nisan) düzeyinde bulunmaktadır.

Merkezi Yönetim Bütçe Gerçekleşmeleri

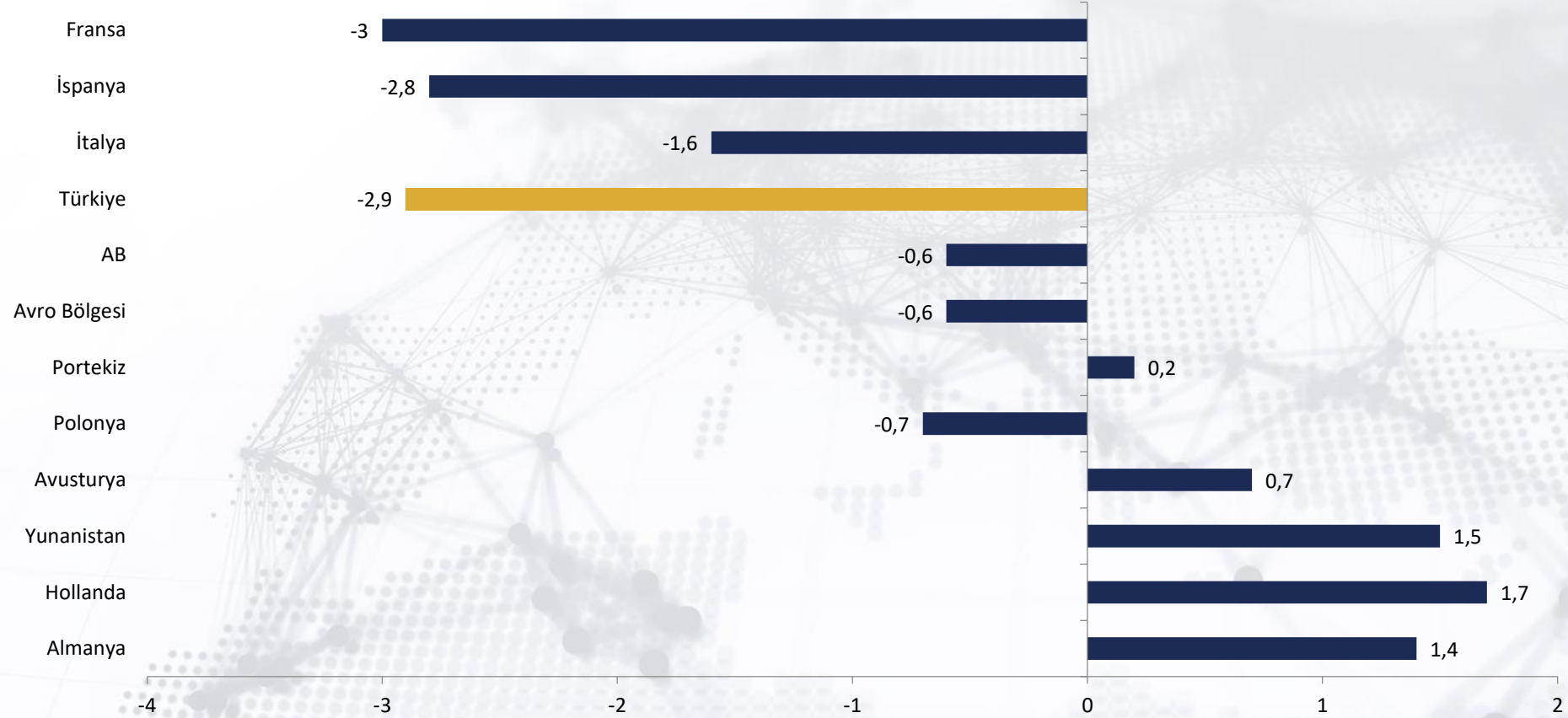

Kaynak: T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı

- 2020 yılı Mayıs ayında merkezi yönetim bütçe gelirleri 68,1 milyar TL olarak gerçekleşirken, bütçe giderleri 85,4 milyar TL olmuş ve bütçe 17,3 milyar TL açık vermiştir.

Merkezi Yönetim Bütçe Açığı / GSYH (%), 2019

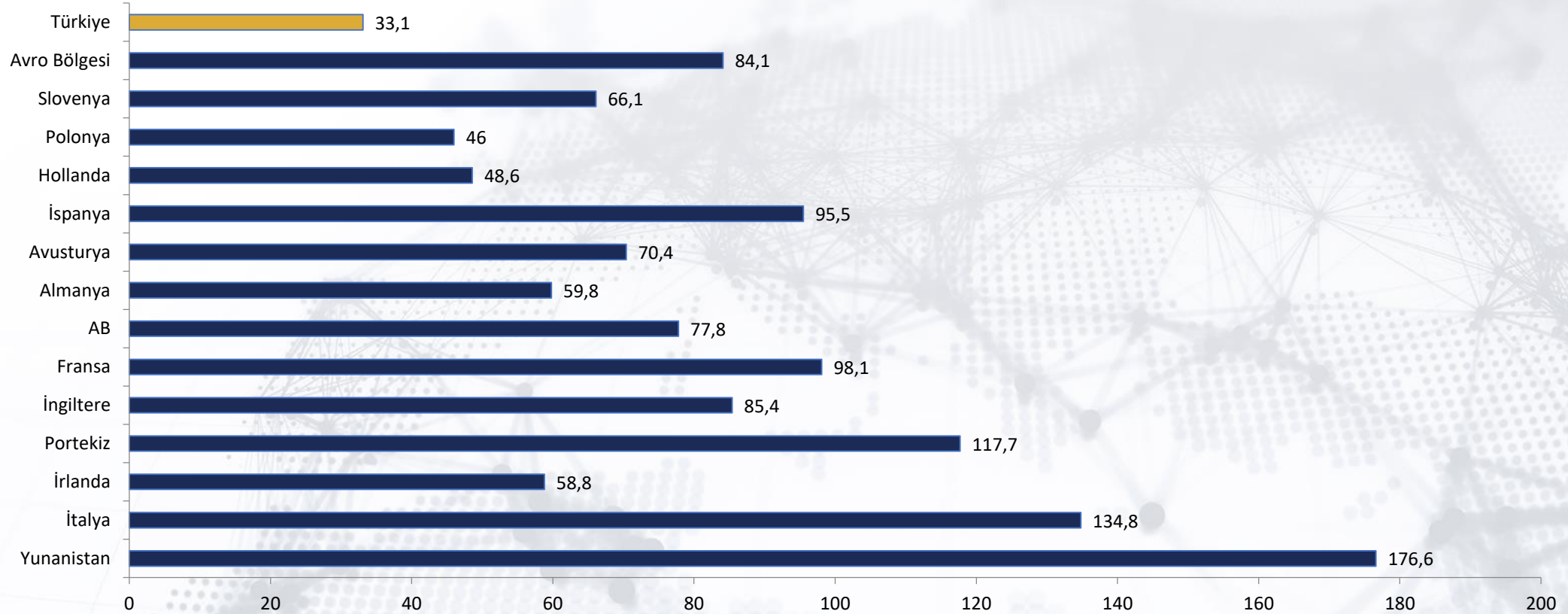

Kaynak: T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı, Eurostat.

➤ Türkiye'nin Merkezi Yönetim Bütçe Açığının GSYH'ye oranı 2019 yılında %2,9 olarak gerçekleşmiş ve %3,0 olan Maastricht kriterini karşılamıştır.

AB Tanımlı Genel Devlet Borç Stoku / GSYH (%), 2019

Kaynak: T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı, Eurostat.

- Türkiye'nin AB tanımlı Genel Devlet Borç Stokunun GSYH'ya oranı 2019 yılında, Maastricht kriteri olan %60'ın oldukça altında, %33,1 olarak gerçekleşmiştir.

Ödemeler Dengesi

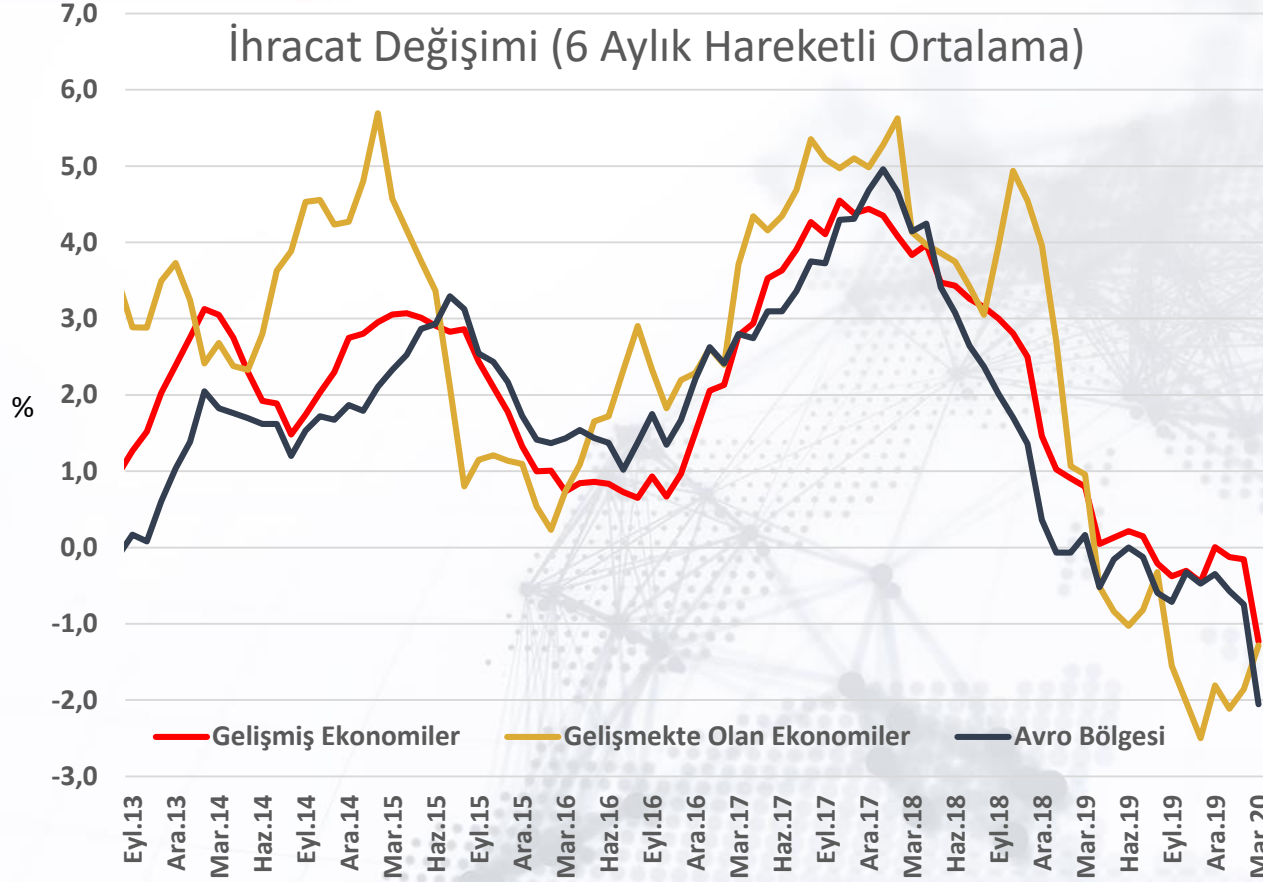
Milyon Dolar	Nisan			Ocak-Nisan		
	2019	2020	Değişim (%)	2019	2020	Değişim (%)
I- CARİ İŞLEMLER HESABI	-469	-5.062	979,3	-885	-12.855	1.352,5
A. DIŞ TİCARET DENGESİ	-1531	-3.810	148,9	-4.249	-13.380	214,9
B. HİZMETLER DENGESİ	2.333	-240	-110,3	6.769	4.113	-39,2
C. BİRİNCİL GELİR DENGESİ	-1.258	-1.086	-13,7	-3.565	-3.421	-4,0
D. İKİNCİL GELİR DENGESİ	-13	74	-669,2	160	-167	-204,4
II- SERMAYE HESABI	-1	-3	200,0	25	-16	-164,0
III- FİNANS HESAPLARI	2.788	-6.299	-325,9	1.155	-16.556	-1.533,4
Doğrudan Yatırımlar	-433	133	-130,7	-2.430	-1.479	-39,1
Net Varlık Edinimi	-34	15	-144,1	462	560	21,2
Net Yükümlülük Oluşumu	399	-118	-129,6	2.892	2.039	-29,5
Sermaye	210	234	11,4	1.933	1.361	-29,6
Yatırım	213	257	20,7	1.942	2.453	26,3
Tasfiye	3	23	666,7	9	1.092	12.033,3
Diğer Sermaye (Net)	-44	-452	927,3	-602	-701	16,4
Gayrimenkul (Net)	233	100	-57,1	1.561	1.379	-11,7
Portföy Yatırımları	4464	2.365	-47,0	-4.238	8.682	-304,9
Diğer Yatırımlar	1.562	-192	-112,3	7.545	1.369	-81,9
Rezerv Varlıklar	-2.805	-8.605	206,8	278	-25.128	-9.138,8
IV- NET HATA NOKSAN	3.258	-1.234	-137,9	2.015	-3.685	-282,9

Kaynak: TCMB

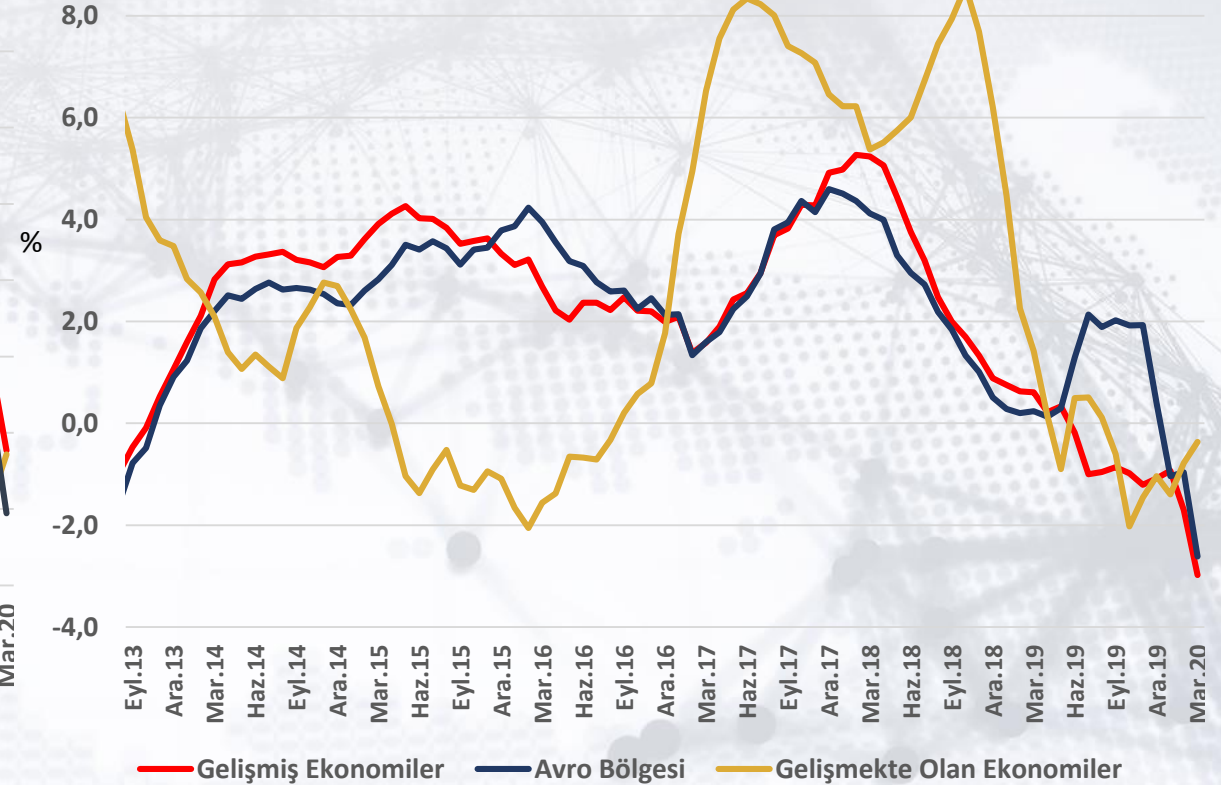

Küresel Ticaret Endekslerindeki Gelişmeler *

İhracat Değişimi (6 Aylık Hareketli Ortalama)

İthalat Değişimi (6 Aylık Hareketli Ortalama)

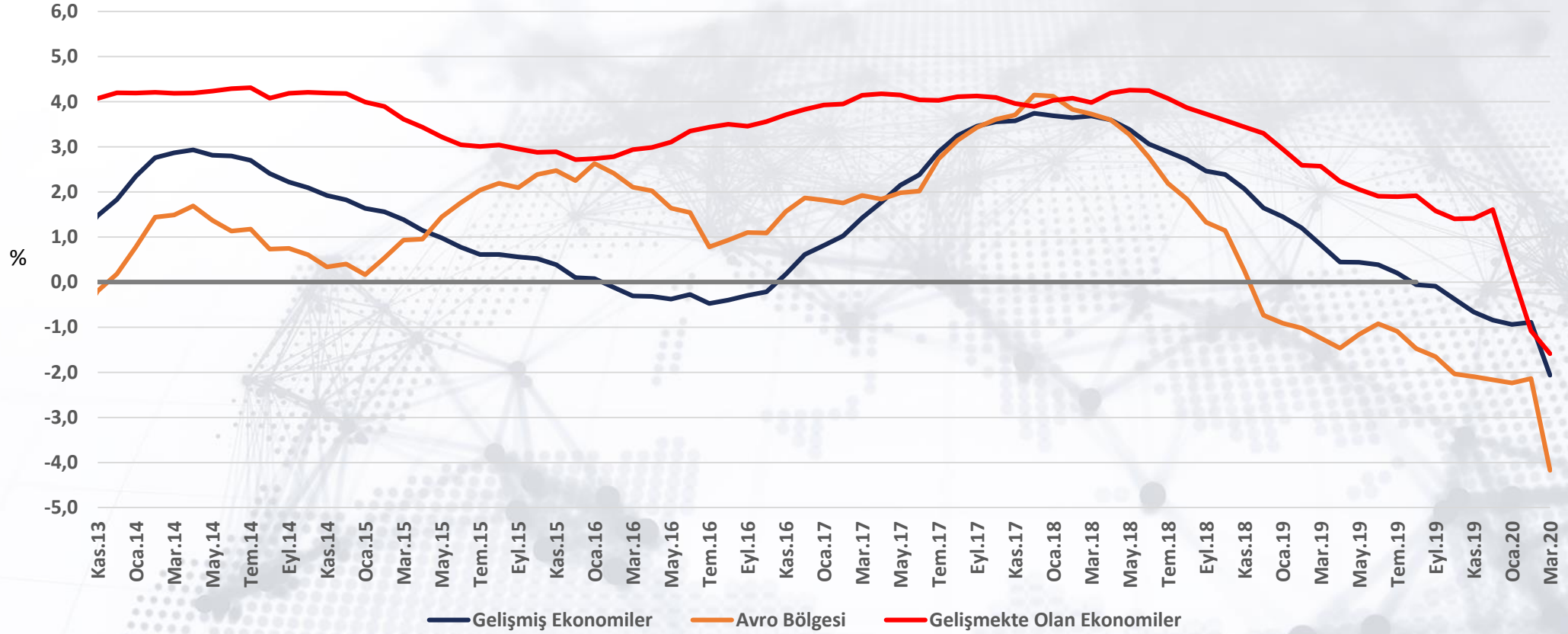
Kaynak: Netherlands Bureau for Economic Policy Analysis (CPB)

* Ticaret Endeksi (2010=100), mevsimsel arındırılmış veriler kullanılmakta ve artışlar yıllık olarak hesaplanmaktadır.

Küresel Sanayi Üretim Endekslerindeki Gelişmeler*

Sanayi Üretim Endeksindeki Aylık Değişimler (6 Aylık Hareketli Ortalama)

Kaynak: Netherlands Bureau for Economic Policy Analysis (CPB)

*Sanayi Üretim Endeksi, Yüzde Değişim (2010=100), mevsimsel arındırılmış veriler kullanılmakta ve artışlar yıllık olarak hesaplanmaktadır.

T.C. TİCARET
BAKANLIĞI

B-MAKROEKONOMİK GÖRÜNÜM

2020-2022 Yeni Ekonomi Programı (YEP) Hedefleri

	2019 (GT)	2020 (P)	2021 (P)	2022 (P)
GSYH (Milyar TL, Cari Fiyatlarla)	4.269	4.872	5.484	6.070
Kişi Başına Milli Gelir (\$)	9.093	9.738	10.144	10.534
GSYH Reel Büyümesi (%)	0,5	5,0	5,0	5,0
İşsizlik Oranı (%)	12,9	11,8	10,6	9,8
Seyahat Gelirleri (Milyar \$)	29,0	34,3	40,1	46,5
Cari İşlemler Dengesi (Milyar \$)	1,0	-9,6	-7,0	0,0
Cari İşlemler Dengesi / GSYH (%)	0,1	-1,2	-0,8	0,0

Kaynak: T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı

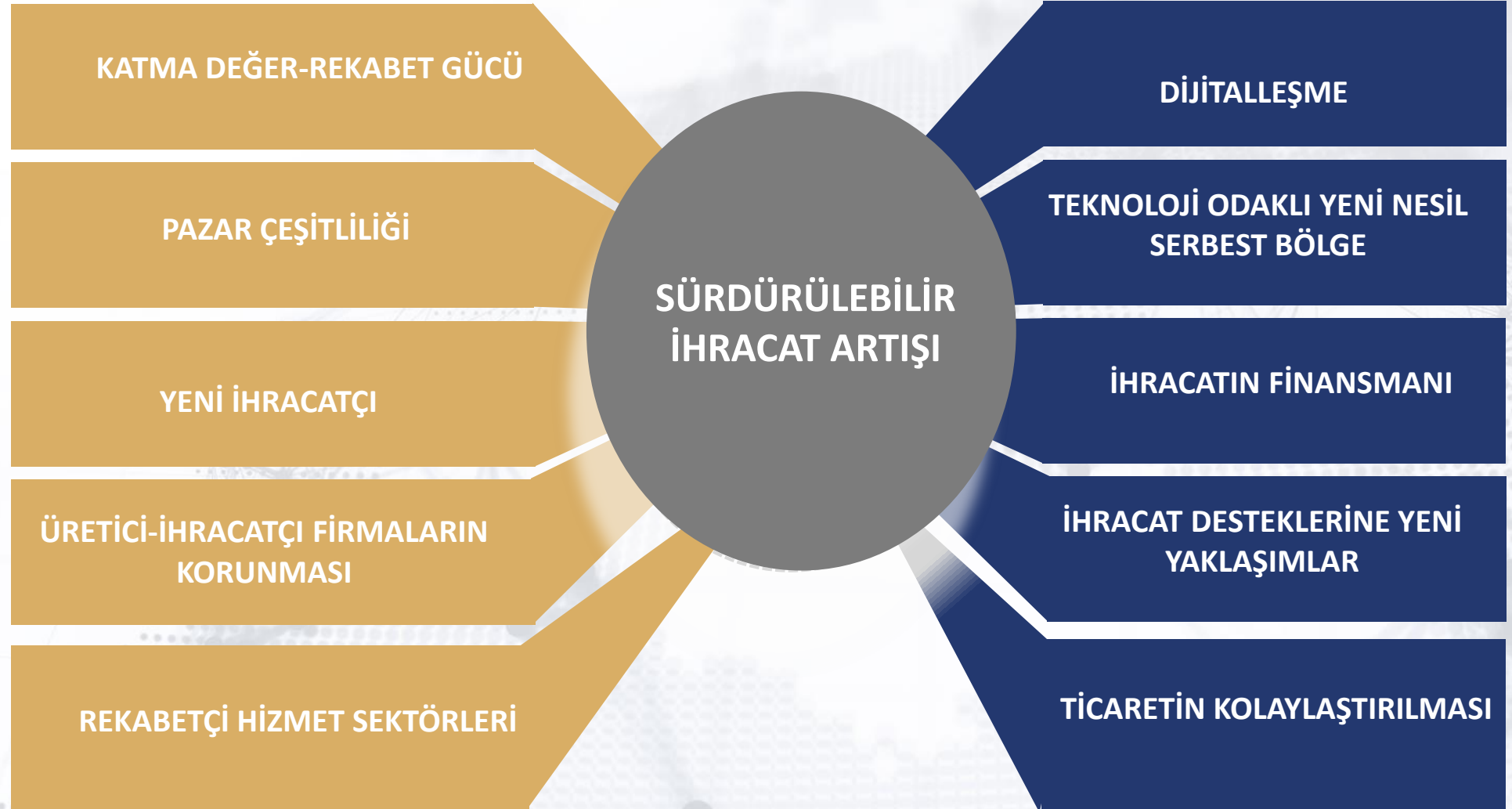
GT: Gerçekleşme Tahmini

P: Program

- **2020-2022 dönemini kapsayan Yeni Ekonomi Programının amacı; 2019-2021 Yeni Ekonomi Programı (YEP) çerçevesinde fiyat istikrarı, finansal istikrar ve cari işlemler dengesinde son bir yılda elde edilen kazanımların korunup geliştirilmesi, üretim ve verimlilik odaklı, sürdürülebilir büyüme ile adaletli paylaşma yönelik ekonomik dönüşümün ve değişimin gerçekleştirilmesidir.**

İhracat Ana Planı Hedefleri

İhracat Ana Planı Politika Araçları

Dijitalleşme ve Ticaret Kolaylıkları

- Dijital Gümrükler
- İhracatçılar İçin Kullanıcı Dostu Dijital Uygulamalar
- Ticaret Diplomasisi Araçları
- Ticaret Politikası Önlemleri

Ticaret Diplomasisi ve Yeni İhracatçılar

- Ticaret Müşavirleri Ağı
- Türkiye Kadın Girişimci Ağı
- Melek Yatırımcı Ağı
- Dış Ticaret Alanında Mesleki Eğitim

Teknoloji Odaklı Yeni Nesil Serbest Bölgeler

- Finansman Desteği
- Enerji Desteği
- Kira Desteği
- İstihdam Desteği

İhracatın Finansmanı (Eximbank Ürünleri)

- Uzun Vadeli Finansman
- Kur riskine karşı yeni ürünler
- Kadın ve Genç Girişimcilere Özel Kredi Programı
- Mevsimsel Kredi Destek Programı

Uluslararası Kuruluşların Büyüme Tahminleri

Bazı Ülke-Ülke Gruplarına İlişkin Büyüme Tahminleri (%)									
		Dünya	Avro Bölgesi	ABD	Brezilya	Rusya	Hindistan	ÇHC	Japonya
IMF	2019	2,9	1,2	2,3	1,1	1,3	4,2	6,1	0,7
	2020	-3,0	-7,5	-5,9	-5,3	-5,5	1,9	1,2	-5,2
	2021	5,8	4,7	4,7	2,9	3,5	7,4	9,2	3,0
OECD*	2019	2,7	1,3	2,3	1,1	1,4	4,2	6,1	0,7
	2020	-6,0/-7,6	-9,1/-11,5	-7,3/-8,5	-7,4/-9,1	-8,0/-10,0	-3,7/-7,3	-2,6/-3,7	-6,0/-7,3
	2021	5,2/2,8	6,5/3,5	4,1/1,9	4,2/2,4	6/4,9	7,9/8,1	6,8/4,5	2,1/-0,5
Dünya Bankası	2019	2,4	1,2	2,3	1,1	1,3	4,2	6,1	0,7
	2020	-5,2	-9,1	-6,1	-8,0	-6,0	-3,2	1,0	-6,1
	2021	4,2	4,5	4,0	2,2	2,7	3,1	6,9	2,5

Kaynak:

IMF 2020 Nisan ayı Görünüm Raporu

OECD 2020 Haziran ayı Görünüm Raporu

Dünya Bankası 2020 Haziran ayı Görünüm Raporu

*OECD'nin 2020 ve 2021 yıllarına ilişkin tahminlerine sırasıyla salgında tek dalga ve salgında ikinci dalga senaryolarına göre yer verilmiştir.

Dünya Ticaretine İlişkin Tahminler

DTÖ Küresel Mal Ticareti Büyüme Tahminleri (%)

	İyimser Senaryo		Kötümser Senaryo	
	2020	2021	2020	2021
Dünya Mal Ticaret Hacmi	-12,9	21,3	-31,9	24,0
İhracat Artışı				
Kuzey Amerika	-17,1	23,7	-40,9	19,3
Orta ve Güney Amerika	-12,9	18,6	-31,3	14,3
Avrupa	-12,2	20,5	-32,8	22,7
Asya	-13,5	24,9	-36,2	36,1
İthalat Artışı				
Kuzey Amerika	-14,5	27,3	-33,8	29,5
Orta ve Güney Amerika	-22,2	23,2	-43,8	19,5
Avrupa	-10,3	19,9	-28,9	24,5
Asya	-11,8	23,1	-31,5	25,1

IMF Küresel Mal ve Hizmet Ticareti Büyüme Tahminleri (%)

IMF Küresel Mal ve Hizmet Ticareti Reel Değişimi (%)	2019 Gerçekleşme	2020 Tahmini
Küresel Mal ve Hizmet Ticareti	0,9	-11,0
Mal ve Hizmet İthalatı		
-Gelişmiş Ülkeler	1,5	-11,5
-Gelişmekte Olan Ülkeler	-0,8	-8,2
Mal ve Hizmet İhracatı		
-Gelişmiş Ülkeler	1,2	-12,8
-Gelişmekte Olan Ülkeler	0,8	-9,6

T.C. TİCARET
BAKANLIĞI

C-DİŞ TİCARETTE GELİŞMELER

T.C. TİCARET
BAKANLIĞI

1) MAL TİCARETİ

Mal Ticareti Hedefleri (YEP)

	2020	2021	2022
İhracat (Milyar \$) (GTS)	190,0	202,0	213,0
İthalat (Milyar \$) (GTS)	231,5	247,0	260,0
Dış Ticaret Dengesi (GTS, Milyar Dolar)	-41,5	-45,0	-47,0
Dış Ticaret Hacmi (GTS)/GSYH (%)	51,9	52,4	52,6
İhracat/İthalat (%)	82,1	81,8	81,9

Kaynak: T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı

Türkiye'nin Küresel Mal İhracatındaki Payı (%)

Kaynak: DTÖ

➤ Türkiye'nin dünya mal ihracatındaki payı 2019 yılında %0,96 düzeyindedir.

Türkiye'nin Küresel Mal İthalatındaki Payı (%)

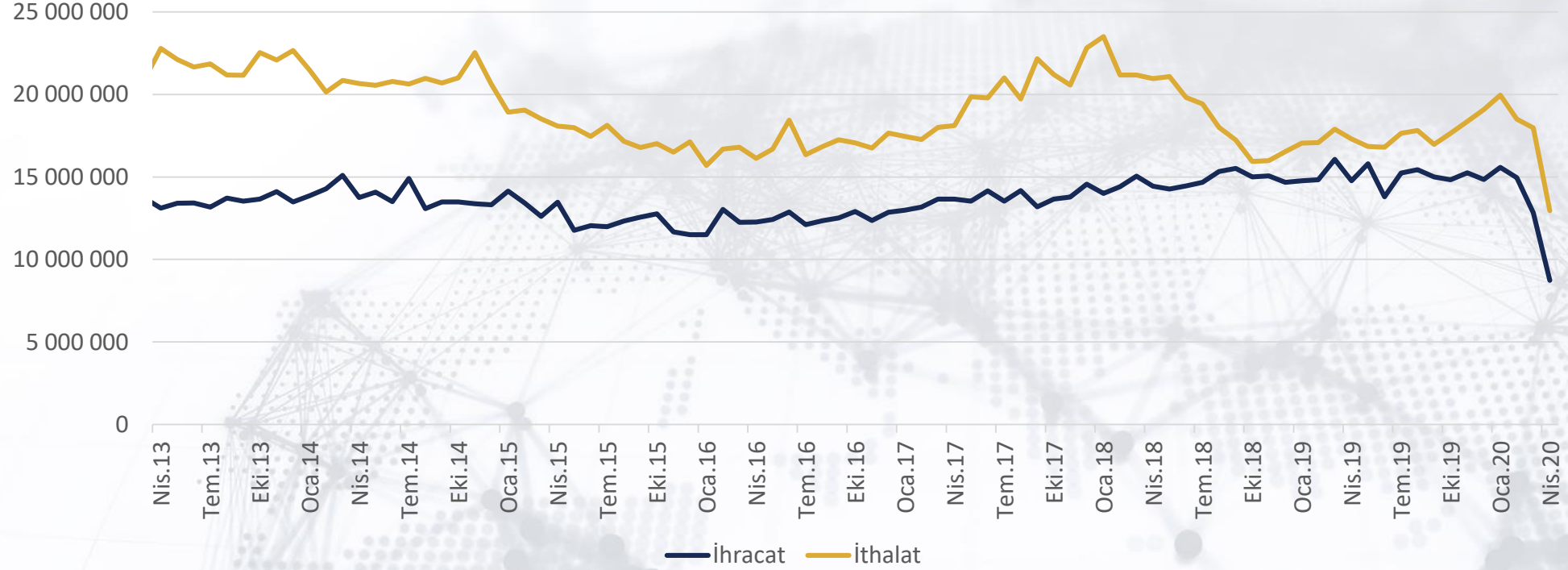

Kaynak: DTÖ

➤ Türkiye'nin dünya mal ithalatındaki payı 2019 yılında %1,09 düzeyindedir.

İhracat ve İthalatın Aylık Gelişimi (Bin \$, GTS)

Kaynak: TÜİK

Not: Takvim ve Mevsim Etkilerinden Arındırılmış Veriler Kullanılmıştır.

- **2020 Nisan ayında, 2019 yılının aynı ayına göre genel ticaret sistemine göre, ihracat %40,8 düşüş ile 8,7 milyar dolar, ithalat ise %25,1 azalış ile 13,0 milyar dolar olmuştur. Dış ticaret açığı ise %66,3 oranında artışla 4,2 milyar dolara ulaşmıştır.**

Dış Ticaretin Gelişimi

	Yıllık (Milyon \$)		Dönemsel (Milyon \$)		Değişim (%) 2019/2020
	2018	2019	2019 Ocak-Nisan	2020 Ocak-Nisan	
İhracat	167.921	180.839	59.874	51.662	-13,7
Enerji İhracatı*	4.412	8.447	2.746	1.917	-30,2
Altın İhracatı	2.588	2.001	394	615	56,0
İthalat	223.047	210.343	68.545	69.205	1,0
Enerji İthalatı*	43.006	41.731	14.729	11.464	-22,2
Altın İthalatı	11.300	11.269	3.214	5.480	70,5
Dış Ticaret Hacmi	390.968	391.182	128.420	120.867	-5,9
Dış Ticaret Dengesi	-55.126	-29.505	-8.671	-17.543	102,3
Enerji Dışı Denge	-16.533	3.779	3.312	-7.996	-341,4
İhracat / İthalat (%)	75,3	86,0	87,3	74,7	

Kaynak: Ticaret Bakanlığı

* Enerji, 27. fasıla karşılık gelmektedir.

- 2020 yılı Ocak-Nisan döneminde ihracat %13,7 düşüşle 51,7 milyar dolar, ithalat ise %1,0 artış ile 69,2 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir.

Dış Ticaret Endeksleri (2010=100)

	2017		2018		2019		2020 Nisan	
	Endeks	% Değişim	Endeks	%Değişim	Endeks	% Değişim	Endeks	% Değişim
İhracat Birim Değer Endeksi	93,3	1,5	95,8	2,7	91,8	-4,2	88,0	-3,8
İhracat Miktar Endeksi	147,8	8,5	154,0	4,2	164,1	6,5	101,0	-39,3
İthalat Birim Değer Endeksi	88,8	7,5	93,6	5,4	89,4	-4,5	79,8	-12,4
İthalat Miktar Endeksi	141,9	9,5	128,4	-9,5	122,3	-4,8	100,8	-18,7
Dış Ticaret Hadleri	105,0	-5,6	102,3	-2,6	102,7	0,4	110,3	9,8

Kaynak: TÜİK

*Dönemsel veriler ortalama alınarak elde edilmiştir.

- Nisan 2020 döneminde ihracat miktar endeksi bir önceki yılın aynı dönemine göre %39,3 oranında azalırken, ithalat miktar endeksi %18,7 oranında azalmıştır.

GTS* ve ÖTS*'ye Göre Dış Ticaret Verileri

Tablo 1: Genel Ticaret Sistemine(GTS) Göre Dış Ticaret Verileri

	Mayıs			Ocak-Mayıs		
	2019	2020	Değişim(%)	2019	2020	Değişim(%)
İhracat	16.855	9.964	-40,88	76.730	61.626	-19,68
İthalat	18.541	13.406	-27,69	87.086	82.612	-5,14
Dış Ticaret Hacmi	35.396	23.370	-33,98	163.816	144.238	-11,95
Dış Ticaret Dengesi	-1.686	-3.442	104,18	-10.356	-20.986	102,63
İhr/İth.Karşılama Oranı(%)	90,9	74,3		88,1	74,6	

Kaynak: Ticaret Bakanlığı

Tablo 2: Özel Ticaret Sistemine(ÖTS) Göre Dış Ticaret Verileri

	Mayıs			Ocak-Mayıs		
	2019	2020	Değişim(%)	2019	2020	Değişim(%)
İhracat	15.940	9.433	-40,82	72.615	58.216	-19,83
İthalat	17.820	12.791	-28,22	84.308	78.714	-6,64
Dış Ticaret Hacmi	33.760	22.224	-34,17	156.922	136.930	-12,74
Dış Ticaret Dengesi	-1.879	-3.358	78,68	-11.693	-20.497	75,29
İhr/İth.Karşılama Oranı(%)	89,5	73,7		86,1	74,0	

Kaynak: Ticaret Bakanlığı

*Genel Ticaret Sistemi'nde (GTS), Gümrük alanlarına ve serbest bölgelere giren ve çıkan mallar da dış ticaret verisinde yer almaktadır. Özel Ticaret Sistemi'nde (ÖTS) ise gümrük sınırı esas alınmaktadır. Bu tanıma göre serbest bölgeler ve gümrük antrepoları gümrük sınırı dışında yer almaktadır.

Geniş Ekonomik Grupların Sınıflaması (GTS)

İHRACAT

	Nisan			Ocak-Nisan		
İhracat (Milyon \$)	2019	2020	Değ. (%)	2019	2020	Değ. (%)
Yatırım malları	1.943	904	-53,5	7.311	5.723	-21,7
Ara mallar	7.199	4.904	-31,9	28.356	25.085	-11,5
Tüketim malları	6.132	3.091	-49,6	23.943	20.532	-14,2
Diğerleri	66	90	36,2	265	322	21,6
TOPLAM	15.341	8.990	-41,4	59.874	51.662	-13,7

Kaynak: TÜİK

İTHALAT

	Nisan			Ocak-Nisan		
İthalat (Milyon \$)	2019	2020	Değ. (%)	2019	2020	Değ. (%)
Yatırım malları	1.985	2.120	6,8	7.992	9.162	14,6
Ara mallar	14.359	10.005	-30,3	53.794	52.598	-2,2
Tüketim malları	1.674	1.397	-16,5	6.550	7.229	10,4
Diğerleri	55	31	-43,1	209	216	3,1
TOPLAM	18.073	13.553	-25,0	68.545	69.205	1,0

Kaynak: TÜİK

Başlıca İhraç Ürünleri (GTS)

FASIL	İHRACAT (MİLYON DOLAR)	Nisan			Ocak-Nisan		
	FASIL ADI	2019	2020	% DEĞ.	2019	2020	% DEĞ.
84	Kazanlar, makinalar, mekanik cihazlar ve aletler	1.511	918	-39,3	5.835	5.148	-11,8
72	Demir ve çelik	902	654	-27,5	3.687	2.807	-23,8
85	Elektrikli makine ve cihazlar	795	531	-33,2	3.105	2.718	-12,5
87	Motorlu kara taşıtları	2.278	518	-77,3	9.026	6.559	-27,3
39	Plastikler ve mamulleri	590	458	-22,3	2.262	2.107	-6,8
73	Demir veya çelikten eşya	582	395	-32,2	2.183	1.993	-8,7
8	Yenilen meyveler ve yenilen sert kabuklu meyveler	293	310	5,8	1.311	1.495	14,1
27	Mineral yakıtlar, mineral yağlar	769	296	-61,5	2.746	1.917	-30,2
61	Örme giyim eşyası ve aksesuarı	754	271	-64,1	3.039	2.347	-22,8
20	Sebzeler, meyvalar, sert kabuklu meyvalar	157	213	36,2	649	806	24,3

* Sıralama 2020 yılı Nisan ayına göre yapılmıştır.

Kaynak: TÜİK

Başlıca İthal Ürünleri (GTS)

FASIL	İTHALAT (MİLYON DOLAR)	Nisan			Ocak-Nisan		
	FASIL ADI	2019	2020	% DEĞ.	2019	2020	% Değişim
84	Kazanlar, makinalar, mekanik cihazlar ve aletler	1.898	1.546	-18,6	6.943	7.266	4,7
27	Mineral yakıtlar, mineral yağlar	3.692	1.483	-59,8	14.729	11.464	-22,2
72	Demir ve çelik	1.571	1.021	-35,0	4.903	4.870	-0,7
85	Elektrikli makina ve cihazlar	1.351	1.002	-25,8	4.936	4.842	-1,9
39	Plastikler ve mamulleri	1.078	933	-13,5	3.915	3.894	-0,5
71	Kıymetli veya yarı kıymetli taşlar	1.005	689	-31,4	3.939	5.903	49,9
87	Motorlu kara taşıtları	755	681	-9,8	2.815	3.712	31,9
29	Organik kimyasal ürünler	547	485	-11,4	2.079	2.000	-3,8
30	Eczacılık ürünleri	378	439	16,1	1.576	1.723	9,3
90	Optik, fotoğraf, sinema, vb. cihazlar, bunların aksam, parça ve aksesuarı	385	433	12,5	1.447	1.596	10,3

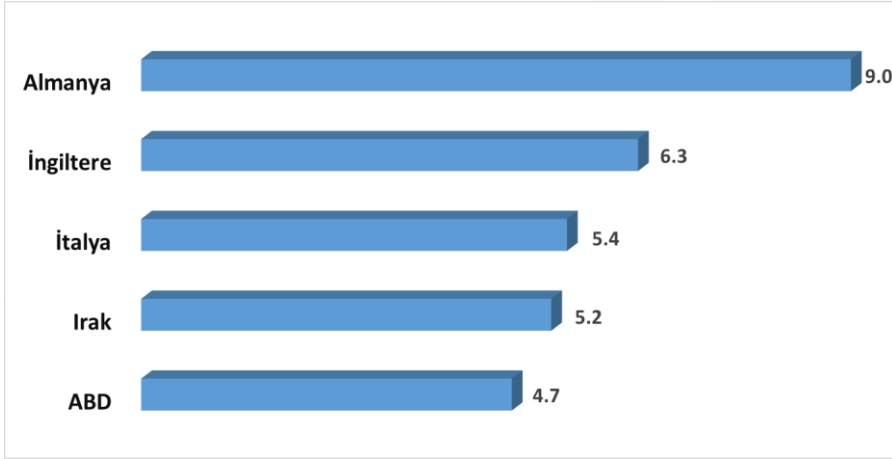
* Sıralama 2020 yılı Nisan ayına göre yapılmıştır.

Kaynak: TÜİK

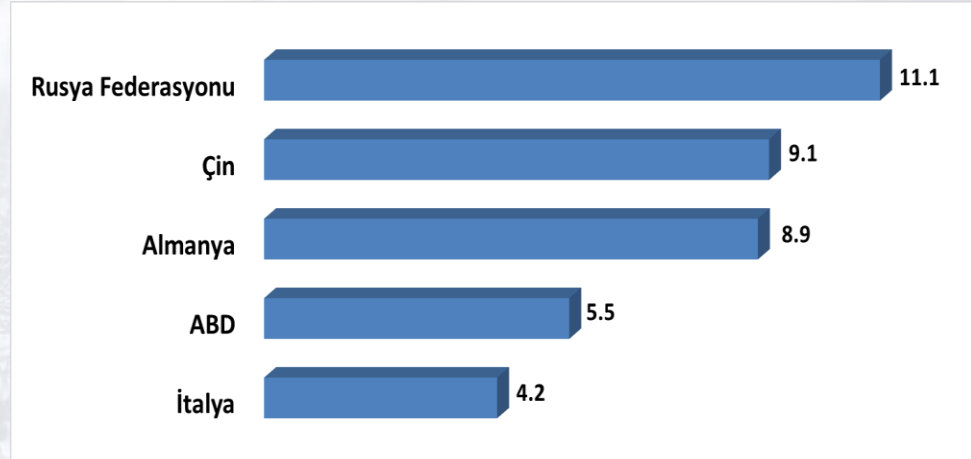

İhracat ve İthalatta İlk Beş Ülke (GTS)

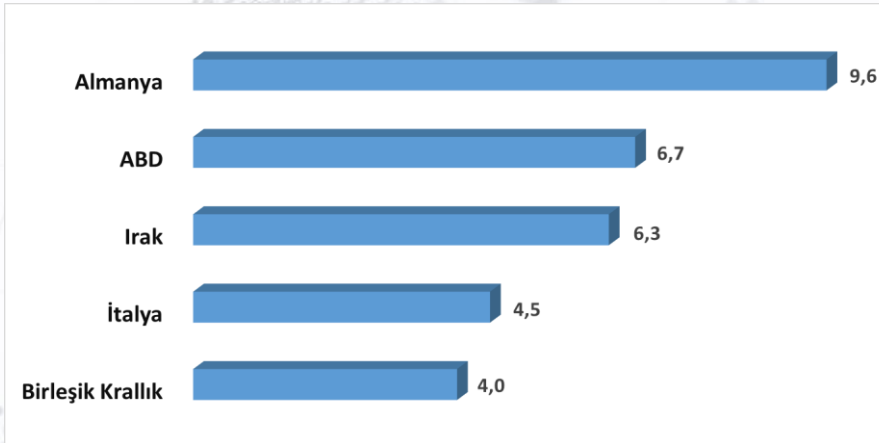
2019 yılı İhracatımızda İlk 5 Ülke (% Pay)

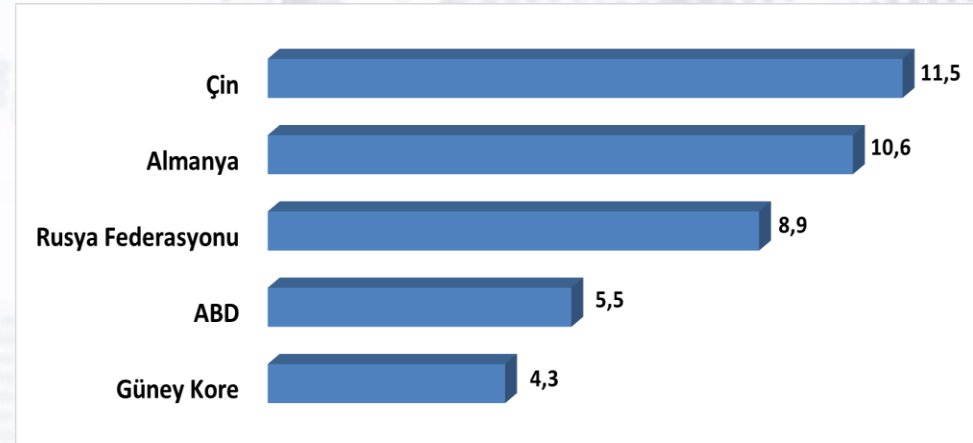
2019 yılı İthalatımızda İlk 5 Ülke (% Pay)

2020 Nisan Ayı İhracatımızda İlk 5 Ülke (% Pay)

2020 Nisan Ayı İthalatımızda İlk 5 Ülke (% Pay)

Kaynak: TÜİK

İhracatın Bölgesel Dağılımı

Milyon Dolar	NİSAN				OCAK-NİSAN			
	2019	2020	% Pay	% Değişim	2019	2020	% Pay	% Değişim
A- AVRUPA BİRLİĞİ ÜLKELERİ (28)	6.479	3.384	37,6	-47,8	26.258	21.342	41,3	-18,7
B- DİĞER ÜLKELER	8.862	5.606	62,4	-36,7	33.616	30.320	58,7	-9,8
1- DİĞER AVRUPA	1.875	1.006	11,2	-46,4	7.501	6.808	13,2	-9,2
2- AFRİKA	1.449	924	10,3	-36,2	5.556	5.242	10,1	-5,7
Kuzey Afrika	950	503	5,6	-47,0	3.712	3.188	6,2	-14,1
Diğer Afrika	499	421	4,7	-15,7	1.844	2.054	4,0	11,4
3- AMERİKA	1.290	857	9,5	-33,6	4.523	4.260	8,2	-5,8
Kuzey Amerika	936	667	7,4	-28,8	3.305	3.260	6,3	-1,4
Orta Amerika ve Karayip	173	81	0,9	-53,4	598	456	0,9	-23,8
Güney Amerika	181	109	1,2	-39,6	620	544	1,1	-12,2
4- ASYA	4.148	2.762	30,7	-33,4	15.692	13.708	26,5	-12,6
Yakın ve Ortadoğu	3.055	1.915	21,3	-37,3	11.564	9.902	19,2	-14,4
Diğer Asya	1.093	847	9,4	-22,5	4.128	3.806	7,4	-7,8
5- AVUSTRALYA VE YENİ ZELANDA	67,8	44,5	0,5	-34,4	252,7	227,4	0,4	-10,0
6- DİĞER ÜLKE ve BÖLGELER	32,1	13,2	0,1	-58,8	92,1	74,7	0,1	-19,0
GENEL TOPLAM	15.341	8.990	100	-41,4	59.874	51.662	100	-13,7

Kaynak: TÜİK

İthalatın Bölgesel Dağılımı

Milyon Dolar	NİSAN				OCAK-NİSAN			
	2019	2020	% Pay	% Değişim	2019	2020	% Pay	% Değişim
A- AVRUPA BİRLİĞİ ÜLKELERİ (28)	5.958	4.531	33,4	-24,0	21.559	21.894	31,6	1,6
B- DİĞER ÜLKELER	12.115	9.022	66,6	-25,5	46.986	47.311	68,4	0,7
1- DİĞER AVRUPA	3.182	1.930	14,2	-39,4	11.949	11.363	16,4	-4,9
2- AFRİKA	514	560	4,1	9,0	2.014	2.127	3,1	5,6
Kuzey Afrika	357	241	1,8	-32,4	1.276	1.267	1,8	-0,7
Diğer Afrika	157	319	2,4	103,0	737	860	1,2	16,7
3- AMERİKA	1.779	1.448	10,7	-18,6	6.290	7.112	10,3	13,1
Kuzey Amerika	1.137	846	6,2	-25,6	4.174	4.929	7,1	18,1
Orta Amerika ve Karayip	76	96	0,7	26,7	248	366	0,5	47,7
Güney Amerika	567	506	3,7	-10,7	1.868	1.818	2,6	-2,7
4- ASYA	5.487	4.359	32,2	-20,6	21.197	20.803	30,1	-1,9
Yakın ve Ortadoğu	1.508	708	5,2	-53,0	5.778	5.251	7,6	-9,1
Diğer Asya	3.979	3.651	26,9	-8,2	15.419	15.551	22,5	0,9
5- AVUSTRALYA VE YENİ ZELANDA	88	21	0,2	-76,4	402	139	0,2	-65,4
6- DİĞER ÜLKE ve BÖLGELER	1.064	705	5,2	-33,8	5.133	5.767	8,3	12,4
GENEL TOPLAM	18.073	13.553	100	-25,0	68.545	69.205	100	1,0

Kaynak: TÜİK

T.C. TİCARET
BAKANLIĞI

2) HİZMETLER TİCARETİ

Hizmetler Sektörüne İlişkin Hedefler

2023 Hedeflerimiz kapsamında hizmetler sektöründe;

- Ülkemizin dünya hizmet ticaretinden aldığı payın artırılması
- Hizmetler sektörü toplam ihracatının 150 milyar dolara çıkarılması
- Sağlık turizminde 20 Milyar Dolar, film-dizi sektöründe 1 Milyar Dolar, eğitim sektöründe 2 Milyar Dolar, bilişim sektöründe ise 10 Milyar Dolar tutarında ihracat rakamına ulaşılması

2015/8 sayılı Döviz Kazandırıcı Hizmet Ticaretinin Desteklenmesi Hakkında Karar ile desteklenen sektörler;

- Sağlık Turizmi, Bilişim, Eğitim, Film ve Yönetim Danışmanlığı

2015/8 sayılı Döviz Kazandırıcı Hizmet Ticaretinin Desteklenmesi Hakkında Karar ile sağlanan destekler;

- Ürün-hizmet tescil desteği
- Marka yurtdışı tescil ve korunma desteği
- Rapor ve Yurtdışı Şirket Alımına Yönelik Danışmanlık desteği
- Belgelendirme desteği
- Reklam, tanıtım ve pazarlama desteği
- Danışmanlık desteği
- Acenta komisyon desteği
- Tercümanlık desteği
- Hasta yol desteği
- Bilgisayar oyunu-mobil uygulama pazara giriş desteği
- Film reklam desteği/film yurtdışı pazarlama desteği

Türkiye'nin Küresel Hizmet İhracatındaki Payı (%)

Kaynak: TCMB, DTÖ

➤ Türkiye'nin 2019 yılı küresel hizmet ihracatındaki payı %1,08 düzeyindedir.

Türkiye'nin Küresel Hizmet İthalatındaki Payı (%)

Kaynak: TCMB, DTÖ

➤ Türkiye'nin 2019 yılı küresel hizmet ithalatındaki payı %0,49 düzeyindedir.

Ödemeler Dengesi-Hizmet Kalemleri

Milyon Dolar	Nisan			Ocak-Nisan		
	2019	2020	Değişim(%)	2019	2020	Değişim(%)
Hizmetler Geliri	4.404	1.532	-65,2	15.414	12.882	-16,4
Taşımacılık Geliri	1.988	795	-60,0	7.146	6.323	-11,5
Seyahat Geliri	1.733	0	-100,0	5.576	3.410	-38,8
İnşaat Geliri	23	26	13,0	91	106	16,5
Sigorta Geliri	113	160	41,6	554	657	18,6
Finansal Hizmetler Geliri	44	42	-4,5	207	233	12,6
Fikri Mülkiyet Hakları Kullanım Geliri	3	9	200,0	16	53	231,3
Telekomünikasyon, Bilgisayar ve Bilgi Hizmetleri Geliri	114	145	27,2	452	576	27,4
Diğer İş Hizmetleri Geliri	189	234	23,8	773	950	22,9
Kişisel, Kültürel ve Eğlence Hizmetleri Geliri	12	7	-41,7	42	34	-19,0
Resmi Hizmetler Geliri	47	12	-74,5	163	98	-39,9
Milyon Dolar	Nisan			Ocak-Nisan		
	2019	2020	Değişim(%)	2019	2020	Değişim(%)
Hizmetler Gideri	2.071	1.772	-14,4	8.645	8.769	1,4
Taşımacılık Gideri	665	470	-29,3	2.528	2.660	5,2
Seyahat Gideri	312	0	-100,0	1.310	716	-45,3
İnşaat Gideri	5	3	-40,0	26	10	-61,5
Sigorta Gideri	186	340	82,8	919	1.359	47,9
Finansal Hizmetler Gideri	87	111	27,6	533	480	-9,9
Fikri Mülkiyet Hakları Kullanım Gideri	136	159	16,9	575	674	17,2
Telekomünikasyon, Bilgisayar ve Bilgi Hizmetleri Gideri	144	158	9,7	646	713	10,4
Diğer İş Hizmetleri Gideri	340	343	0,9	1.391	1.403	0,9
Kişisel, Kültürel ve Eğlence Hizmetleri Gideri	7	4	-42,9	25	23	-8,0
Resmi Hizmetler Gideri	76	85	11,8	375	322	-14,1

Kaynak: TCMB

Yurt Dışında Müteahhitlik Hizmetleri

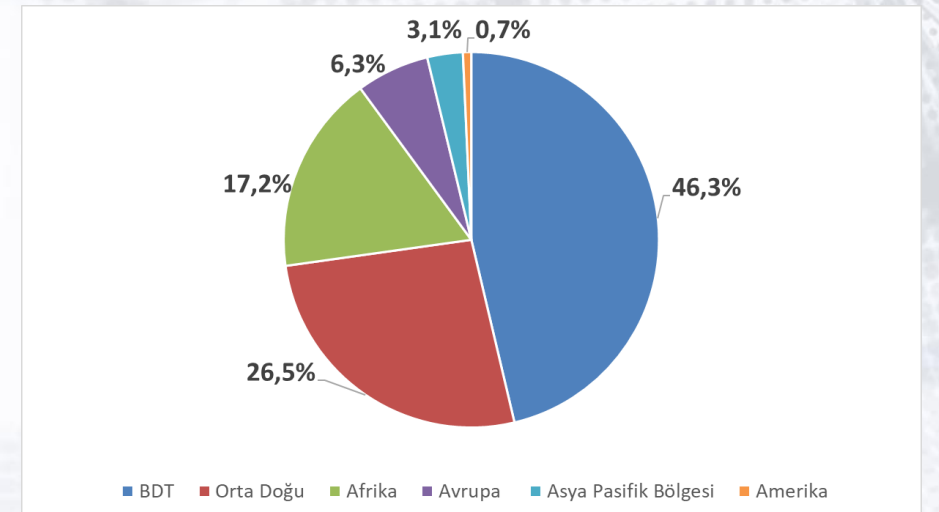
Yıl	Proje Sayısı	Ülke Sayısı	Proje Bedeli (\$)	Kümülatif Proje Bedeli (\$)	Ort. Proje Bedeli (\$)
1971-2002	2.427	48	49.760	49.760	20,5
2003	339	35	6.397.602	56.157.130	18.872,0
2004	477	36	8.620.028	64.777.158	18.071,3
2005	450	33	12.906.620	77.683.778	28.681,4
2006	577	35	22.408.201	100.091.979	38.835,7
2007	617	45	25.815.417	125.907.397	41.840,2
2008	665	39	24.553.910	150.461.307	36.923,2
2009	512	45	20.349.996	170.811.303	39.746,1
2010	631	50	23.681.581	194.492.883	37.530,2
2011	563	51	24.439.104	218.931.988	43.408,7
2012	544	49	31.355.702	250.287.689	57.639,2
2013	431	50	31.166.855	281.454.545	72.312,9
2014	345	54	26.541.382	307.995.927	76.931,5
2015	271	57	23.602.449	331.598.375	87.093,9
2016	198	56	14.033.966	345.632.341	70.878,6
2017	301	52	15.298.777	360.931.119	50.826,5
2018	324	53	21.214.758	382.145.877	65.477,6
2019	475	45	19.154.558	401.300.435	40.325,4
2020	50	20	2.088.520	403.388.954	41.770,4
2020 Mart ayı itibarıyla					

• Dünyanın en büyük 250 müteahhitlik şirketi listesinde 2018 yılında 46 Türk firması vardır.

• Türkiye, bu bakımdan Çin'den sonra 2. sırada yer almaktadır.

Sektörün ekonomiye katkıları: Döviz girdisi, ihracata katkı, istihdama katkı, teknoloji transferi, makina parkına etki, dışa açılma sürecine etki.

Müteahhitlik Hizmetlerinin Ülke Gruplarına Göre Dağılımı
(Mart 2020)

T.C. TİCARET
BAKANLIĞI

D-YATIRIM ORTAMI

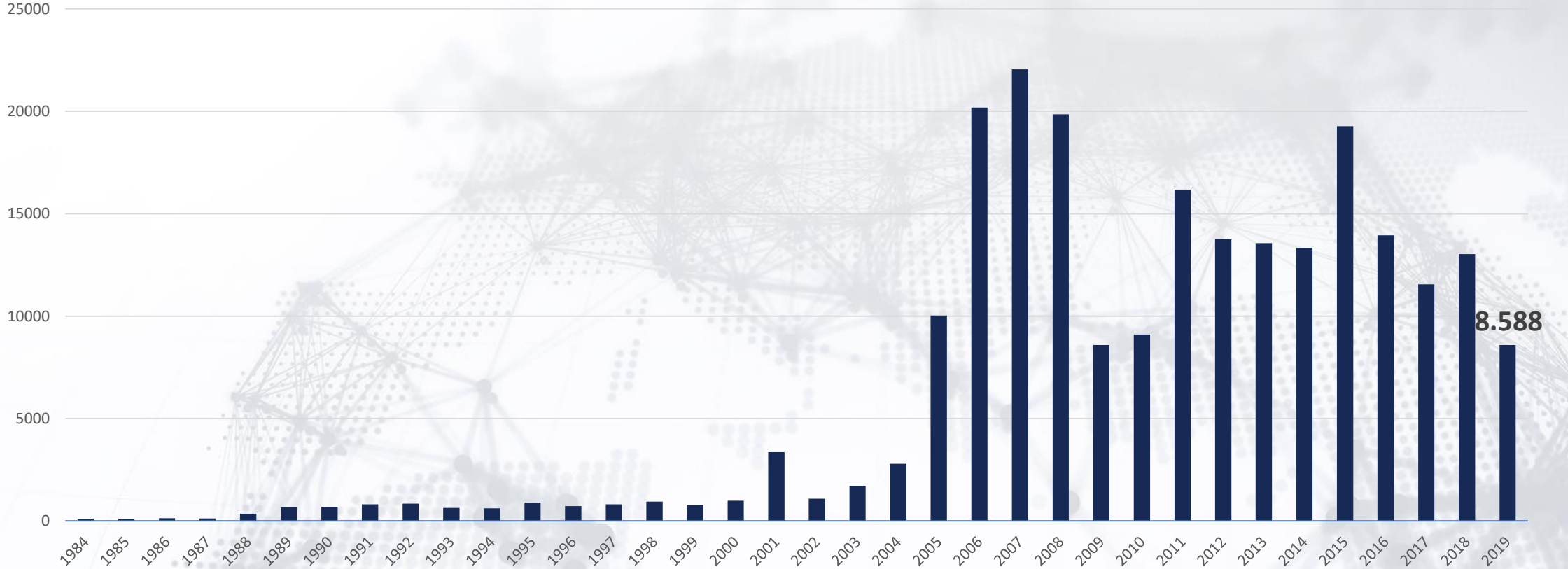

Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşmaları

1. ABD	19. Endonezya	39. İtalya	59. Meksika	79. Umman
2. Almanya	20. Estonya	40. Japonya	60. Norveç	80. Ürdün
3. Arnavutluk	21. Etiyopya	41. Katar	61. Özbekistan	81. Vietnam
4. Avusturya	22. Fas	42. Kazakistan	62. Pakistan	82. Yeni Zelanda
5. Avustralya	23. Filipinler	43. Kırgızistan	63. Polonya	83. Yunanistan
6. Azerbaycan	24. Finlandiya	44. Kuveyt	64. Portekiz	84. Yemen
7. BAE	25. Fransa	45. K.K.T.C.	65. Romanya	85. Gambia
8. Bahreyn	26. Güney Afrika	46. Kanada	66. Rusya	
9. Bangladeş	27. Güney Kore	47. Kosova	67. S. Arabistan	
10. Belçika	28. Gürcistan	48. Letonya	68. Sırbistan-Karadağ	
11. Beyaz Rusya	29. Hindistan	49. Litvanya	69. Singapur	
12. Bosna Hersek	30. Hırvatistan	50. Lübnan	70. Slovakya	
13. Brezilya	31. Hollanda	51. Lüksemburg	71. Slovenya	
14. Bulgaristan	32. İngiltere	52. Macaristan	72. Suriye	
15. Cezayir	33. İran	53. Makedonya	73. Sudan	
16. Çek Cumhuriyeti	34. İrlanda	54. Malezya	74. Tacikistan	
17. Çin Halk Cumhuriyeti	35. İspanya	55. Mısır	75. Tayland	
18. Danimarka	36. İsrail	56. Moğolistan	76. Tunus	
	37. İsveç	57. Moldova	77. Türkmenistan	
	38. İsviçre	58. Malta	78. Ukrayna	

Doğrudan Yabancı Yatırımlar (Milyon ABD Doları)

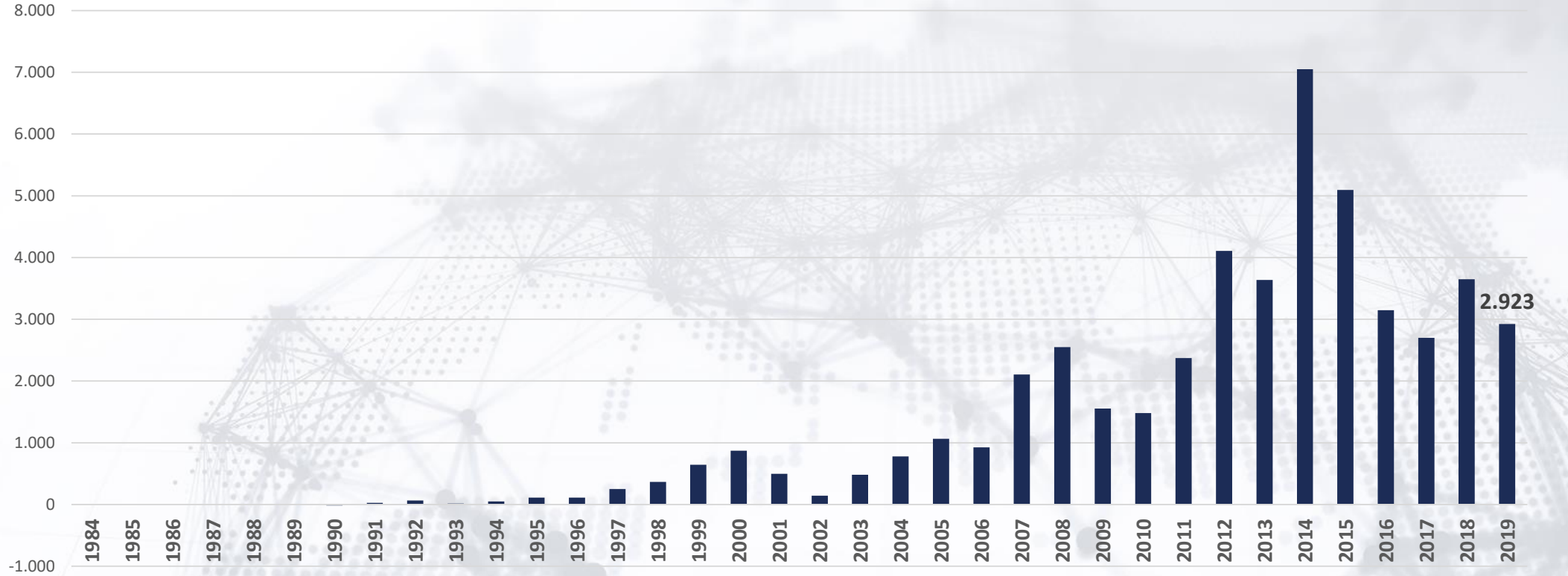

Kaynak: TCMB

- 1984-2002 döneminde 14,6 milyar ABD doları olan doğrudan yabancı yatırım tutarı, 2003-2019 döneminde kümülatif olarak 217,0 milyar dolara ulaşmıştır.
- Doğrudan yabancı yatırımlarda 2019 yılı Nisan ayında 399 milyon dolar giriş yaşanırken 2020 yılı Nisan ayında 118 milyon dolar çıkış yaşanmıştır.

Yurt Dışına Doğrudan Yabancı Yatırımlar (Milyon ABD Doları)

Kaynak: TCMB

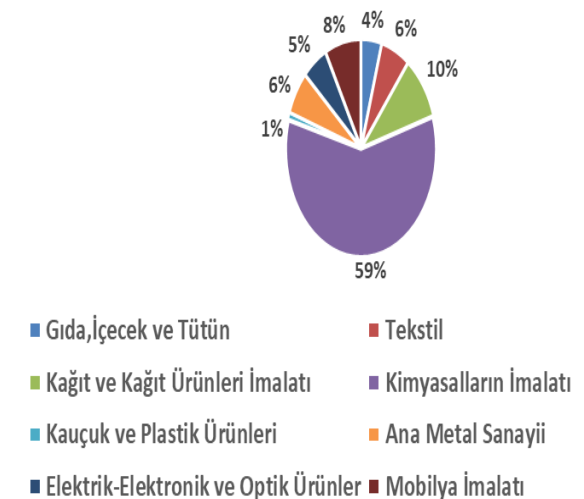
- Türk yatırımcıların yurtdışında gerçekleştirdiği doğrudan yatırımların toplamı, 2003'ten 2019 yılına kadar kümülatif olarak 45,6 milyar dolar seviyesine ulaşmıştır.
- 2020 yılı Nisan ayında yurt dışına doğrudan yatırımlar bir önceki yılın aynı ayına göre %144 oranında azalışla 15 milyon dolar olmuştur.

Yabancı Yatırımların Sektörlere Göre Dağılımı

	Yıllık		Ocak-Nisan	
Milyon Dolar(\$)	2018	2019	2019	2020
TARIM SEKTÖRÜ	4	23	11	2
SİNAİ SEKTÖRÜ	2.706	2.195	755	499
Madencilik ve taşocakçılığı	81	91	8	103
İmalat	1.934	2.004	743	386
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı	687	99	4	9
Su Temini, Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri	4	1	0	1
HİZMETLER SEKTÖRÜ	4.034	3.393	1.176	1.952
TOPLAM	6.744	5.611	1.942	2.453

Kaynak: TCMB

İmalat Sanayisinde Alt Sektörlerin Payı (%)

Doğrudan Yabancı Yatırımların (DYY) Ülkelere Göre Dağılımı

Sıra*	Ülkeler	2019 (Milyon Dolar)	Nisan 2020 (Miyon Dolar)	2019 Ocak-Nisan (Milyon Dolar)	2020 Ocak-Nisan (Milyon Dolar)
1	Hong Kong	45	132	11	151
2	Amerika Birleşik Devletleri	342	48	143	86
3	Japonya	317	26	29	43
4	Almanya	436	11	177	81
5	İrlanda	41	7	0	7
6	Hollanda	845	5	51	157
7	İsviçre	294	4	51	58
8	Kuveyt	58	4	17	16
9	Fransa	176	3	32	36
10	İngiltere	825	3	511	367
11	Lüksemburg	157	3	42	226
12	Virgin Adaları (İngiliz)	42	3	13	12
13	İtalya	113	2	52	956
14	Çin	26	2	10	8
15	Çek Cumhuriyeti	12	1	4	4
16	İspanya	220	1	109	17
17	Polonya	0	1	0	1
18	Suudi Arabistan	12	1	4	4
19	Avusturya	64	0	4	15
20	Belçika	71	0	47	10
LİSTE TOPLAMI		4.096	257	1.307	2.255
TOPLAM		5.611	257	1.942	2.453

Sıralama 2020 Yılı Nisan ayına göre dir.

Kaynak: TCMB

T.C. TİCARET
BAKANLIĞI

E-SERBEST BÖLGELER

Serbest Bölgelerin Sağladığı Avantajlar

- Üretici Kullanıcılar için Vergi Avantajlarından Yararlanma İmkânı
- Orta ve Uzun Vadede Geleceği Planlayabilme İmkânı
- Kâr Transferi İmkânı
- Ticaret Kolaylığı İmkânı
- Gümrük Vergisi Prosedüründen Arındırılmış Ticari Faaliyet İmkânı
- AB ve Gümrük Birliği Kriterlerinin Gerektirdiği Serbest Dolaşım Belgelerinin Temini İmkânı
- Eşitlik Prensibi
- Zaman Kısıtlaması Bulunmaması
- Pazar İhtiyaçlarına ve Şartlarına Göre Serbestçe Belirlenecek Ticari Faaliyet İmkânı
- Gerçekçi Bir Enflasyon Muhasebesi İmkânı
- Yerli ve Yabancı Tüm Pazarlara Erişim İmkânı
- Azaltılmış Bürokratik Prosedür ve Dinamik İşletme Yönetimi
- Stratejik Avantaj
- Her Türü Ticari ve Sınai Faaliyete Uygun ve Ucuz Altyapı İmkânı
- Tedarik Zinciri İmkânlarından Yararlanma Kolaylığı

Serbest Bölgeler

➤ 18 Serbest Bölgede 2020 yılı Nisan ayı itibarıyla 75.184 kişilik istihdam sağlanmıştır.

Serbest Bölgelerin Ticaret Hareketleri (Milyon ABD Doları)

Milyon Dolar	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Yurtiçinden Bölgelere	2,971	2,887	2,732	2,205	2,125	2,376	2,563	2,665
Bölgelerden Yurtdışına	7,071	7,701	7,958	7,494	7,041	7,525	8,147	7,978
Yurtdışından Bölgelere	7,257	7,490	7,059	6,550	5,868	6,404	6,453	5,633
Bölgelerden Yurtiçi'ne	5,754	5,162	4,683	4,012	3,999	4,073	3,766	3,379
TOPLAM TİCARET HACMI	23,053	23,240	22,432	20,261	19,033	20,378	20,929	19,656

Kaynak: Serbest Bölgeler, Yurt Dışı Yatırım ve Hizmetler Genel Müdürlüğü

- **2020 yılı Ocak-Nisan döneminde serbest bölgelerde gerçekleştirilen toplam ticaret hacmi 6,6 milyar dolar olmuştur.**

Serbest Bölgelerde Sektörel Yoğunlaşma

İstanbul AHL	Hizmetler ve yazılım
Antalya	Yat inşası, medikal aletler
Kocaeli	Gemi inşası
Avrupa	Hazır giyim
Mersin	Hazır giyim
Bursa	Otomotiv alt endüstrileri
İzmir	Deri
TÜBİTAK-MAM	Ar-Ge faaliyetleri
Adana-Yumurtalık	Gemi tamir ve bakımı

T.C. TİCARET
BAKANLIĞI

F– İKİLİ, BÖLGESEL, ÇOKLU VE ÇOK TARAFLI TİCARET

Ticari İlişkiler

➤ İkili Ticari İlişkiler

Avrupa, Asya-Pasifik, Avrasya, Orta Doğu ve Kuzey Afrika, Sahra Altı Afrika, Amerika

➤ Bölgesel Ticari İlişkiler

AB, EİT, D8, KEİ, İİT, İSEDAK

➤ Çok Taraflı Ticari İlişkiler

DTÖ, G20

STA Ülkeleri

1. EFTA (Norveç, İsviçre, İzlanda, Liechtenstein) (1992)
2. İsrail (1997)
3. Makedonya (2000)
4. Bosna Hersek (2003)
5. Filistin (2005)
6. Tunus (2005)
7. Fas (2006)
8. Suriye *
9. Mısır (2007)

10. Arnavutluk (2008)
11. Gürcistan (2008)
12. Karadağ (2010)
13. Sırbistan (2010)
14. Şili (2011)
15. Güney Kore (2013)
16. Mauritius (2013)
17. Lübnan**
18. Kosova (2019)

19. Malezya (2015)
20. Moldova (2016)
21. Faroe Adaları (2017)
22. Singapur (2017)
23. Sudan**
24. Venezuela**
25. Katar **
26. Gana **

(*) Askıda

(**) İç onay sürecinde

STA Müzakereleri Devam Eden Ülkeler

Aktif Müzakereler

1. Japonya
2. Tayland
3. Endonezya
4. Ukrayna
5. Somali

Diğer Müzakereler

1. Peru
2. Kolombiya
3. Kamerun
4. MERCOSUR
5. Kongo Demokratik Cumhuriyeti
6. Körfez İşbirliği Konseyi
7. Pakistan
8. Ekvator
9. Meksika
10. Cibuti
11. Çad

G-20 Dönem Başkanlığı

- ABD, Almanya, Arjantin, Avrupa Birliği, Avustralya, Brezilya, Çin, Endonezya, Fransa, Güney Afrika, Güney Kore, Hindistan, İngiltere, İtalya, Japonya, Kanada, Meksika, Rusya, Suudi Arabistan ve Türkiye'den oluşmaktadır.
- G-20 ülkeleri, dünya ekonomisinin %80'ini; küresel ticaretin %75'ini ve dünya nüfusunun yaklaşık üçte ikisini temsil etmektedir.
- G-20 Dönem Başkanlığı her sene bir üye ülke tarafından yürütülmektedir. G-20 Dönem Başkanlığı 2019 yılında Japonya tarafından üstlenilmiştir. 2020 yılında ise Dönem Başkanlığı Suudi Arabistan'a geçmiştir.

İhracatın Ülke Gruplarına Göre Dağılımı

Ülke Grupları	2019 (Milyon Dolar)	2019 Ocak-Nisan (Milyon Dolar)	2020 Ocak-Nisan (Milyon Dolar)	% Değişim
AB(27)	76.728	26.258	21.342	-18,7
BDT Ülkeleri	9.558	2.805	2.941	4,8
EFTA Ülkeleri	1.795	539	566	4,9
Ekonomik İşbirliği Teşkilatı	8.708	2.610	2.323	-11,0
İslam İşbirliği Teşkilatı	48.768	16.058	14.085	-12,3
Karadeniz Ekonomik İşb.Teşkilatı	20.447	6.427	5.988	-6,8
OECD Ülkeleri	99.327	33.308	28.246	-15,2
STA Yapılan Ülkeler	20.171	6.480	6.244	-3,6
Türk Cumhuriyetleri	5.108	1.436	1.554	8,2

Kaynak: Ticaret Bakanlığı, TÜİK

Ticaret Bakanlığı Yurt Dışı Teşkilatı

Halihazırda **110** ülke, **157** Merkez ve **3** Daimi Temsilcilikte **162** Ticaret Müşaviri/Ataşesi görev yapmaktadır.

T.C. TİCARET
BAKANLIĞI

Ticaret Bakanlığı Yurt Dışı Teşkilatı

